

**PLANI I MENAXHIMIT TË MJEDISITJETËSORË DHE
MENAXHIMI SOCIAL**

për nën-projektin

**„ VALORIZIMI EKONOMIK DHE KULTUROR ALTERNATIVE
TURISTIKE OFERTA TURISTIKE PËR KULLAT E MBRETIT NË
DESTINACIONIN TURSTIKË NË STRUMICË”**

KOMUNA E STRUMICES

Strumicë, 2019

PËRMBAJTJA

Hyrje	3
1. Promovimi i turizmit kulturorë dhe arkeologjikë në Strumicë	3
Statutet e mëparshme të mbrojtjes.....	4
2. Aktivitet e planifikuara	5
3. Lokacioni i aktiviteteve.....	12
4. Fushë veprimi dhe qëllimi i VNMS	19
Procedura Kombëtare e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis jetësorë për Zhvillimin e Projektit ...	19
Procedura e vlerësimit mjedisor kombëtar për projekte të vogla	20
Lista e legjislacionit dhe dokumenteve për masat e propozuara të menaxhimit të mjedisit hapësinorë	21
Politikat e Bankës Botërore - Kategoria e Mjedisit jetësorë	22
OP 4.01 Vlerësimi i Mjedisit	22
OP/BP 4.11 Burimet fizike Kulturore	23
Masat Institucionale.....	23
Qëllimi i Planit të Menaxhimit të Mjedisit dhe Planit të Menaxhimit të Trashëgimisë Kulturore / Njoftimit Publik dhe Konsultimeve Publike	25
5. Ndikimet në mjedisin jetësorë dhe trashëgiminë kulturore.....	26
Rreziqet dhe ndikimet në mjedis dhe sigurinë në vendin e punës.....	26
Ndikimet sociale	27
6. Masat për të shmangur, zbutur dhe zvogëluar ndikimet në mjedis jetësorë dhe trashëgiminë kulturore	33
Zbatimi i planeve mjedisore, aspekteve sociale dhe trashëgimisë kulturore	33
a. Monitorimi i zbatimit të masave për të shmangur, zbutur dhe zvogëluar ndikimet mjedisore në trashëgiminë kulturore.....	34
7. Monitorimi i zbatimit të masave për të shmangur, zbutur dhe zvogëluar ndikimet në mjedis jetësorë dhe trashëgimi kulturore.....	37
8. Plani i zbutjes së mjedisit jetësorë dhe social - Komuna e Strumicës.	38
8.1 Plani i monitorimit - Komuna e Strumicës	45

Hyrje

Projekti i Konkurrencës Lokale dhe Rajonale (LRCP) (LRCP-1/18)

(aplikimi 139) është një operacion investimi katër vjeçar, i mbështetur nga Bashkimi Evropian duke përdorur fonde IPA 2 dhe i destinuar për konkurrencë dhe inovacion në Maqedoni. SPLRC do të menaxhohet si një fond i mirëbesimit hibrid dhe do të përbëhet nga katër përbërës dhe do të menaxhohet dhe zbatohet nga Banka Botërore dhe Qeveria e Republikës së Maqedonisë. Projekti do të sigurojë investime financiare dhe ndërtim të kapaciteteve për të mbështetur rritjen e sektorit, investimet në destinacion dhe zhvillimin specifik të destinacionit. Në nivelin rajonal dhe lokal, projekti do të mbështesë destinacionet e zgjedhura të turizmit në vend përmes një kombinimi të mbështetjes teknike për të përmirësuar menaxhimin e destinacionit, investimet në infrastrukturë dhe investimet e inovacionit. Investimet do të realizohen përmes një skeme granti për aktorët rajonalë të turizmit, siç janë komunat, institucionet, OJQ-të dhe sektori privat.

Ky Plan i Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMP), përfshirë Planin e Menaxhimit të Trashëgimisë Kulturore, është përgatitur për aktivitetet e parashikuara të projektit., **Valorizimi ekonomik i ofertës turistike kulturore dhe alternative e Kullat e Mbretit në destinacionin turistik Strumica**”, dhe promovimin e turizmit kulturor dhe arkeologjik në Strumicë në Komunën e Strumicës. VNMS është një përshkrim i projektit, detaje teknike, zonë dhe vendndodhje, në bazë të së cilës ai vlerëson rreziqet mjedisore dhe sociale, si dhe rreziqet që lidhen me trashëgiminë kulturore të paluajtshme. Zbatimi i masave zbutëse dhe monitoruese që identifikojnë rreziqet dhe çështjet e identifikuara në VNMS është e detyrueshme.

1. Promovimi i turizmit kulturor dhe arkeologjik në Strumicë

Zona Kulturore dhe Arkeologjike Kullat e Mbretit në Strumicë (KANCHK) ndodhet në majë të kodrës mbi qytet në afërsi të Strumicës, qendra kryesore e komunës, e cila në vendin tonë është kategorizuar si një tërheqje turistike e klasit të lartë, sipas kriterëve të tërheqjes. . Vendi arkeologjik Kullat e Mbretit me trashëgiminë e tij kulturore, historike dhe shpirtërore që daton nga kohërat e lashta, paraqet një potencial të shkëlqyeshëm zhvillimi si për komunën ashtu edhe për qytetin e Strumicës.

Bazuar në tiparet tipologjike, siti kulturor dhe arkeologjik i Kullat e Mbretit është kategorizuar si një karakter kompleks parahistorik dhe mesjetar. Brenda KANCHK ka një numër vendesh monumentale profane dhe të shenjta dhe është një nga vendet më të mëdha arkeologjike në Ballkan.

Vendi arkeologjik i Kullat e Mbretit është një monument kulturore, pronë e të cilit është vendosur me Vendimin Nr.925 prej 16.09.1998 të miratuar nga Instituti për Mbrojtjen e Monumenteve të Kulturës, antikvitetet natyrore dhe Muzeun-Strumica. Bazuar në vendimin, monumenti kulturor është i shënuar në Regjistrin Qendror Nr.925 të Monumenteve të Pasurive të Patundshme të Republikës së Maqedonisë, ndërsa në Regjistrin Komunal të Monumenteve të Pasurive të Patundshme të Kulturës në territorin e Komunës së Strumicës është regjistruar nën Reg. nr. 3 të 19.08.1998.

Për aktivitetet e nën-projektit, Komuna e Strumicës ka marrë Miratimin e Konservimit për Shtojcën 2 të projektit bazë për konservim, restaurim dhe rindërtim të pjesshëm të degëzimeve në lokalitetit arkeologjik Kullat e Mbretit në Strumicë, me UPBr. 08-892 nga 15.11.2019 nga Drejtorija për Mbrojtjen e Trashëgimisë Kulturore dhe Ministria e Kulturës e Republikës së Maqedonisë Veriore. Ky aprovim është paraqitur në Shtojcën 1 të këtij dokumenti.

Statutet e mëparshme të mbrojtjes:

- Vendi Arkeologjik Kullat e Mbretit është caktuar Monument Kulture me Vendimin Nr. 03-94 / 1 të 06.06.1981 nga Instituti për Mbrojtjen e Monumenteve të Kulturës, antikvitetet natyrore dhe Muzeu, Strumicë, plotësuar me Vendimin nr. 09 -53 / 1 të datës 01.09.1998 Regjistruar në Regjistrin Qendror 925, 4-829-065 / 065 ARN.
- Vendimi për Monumentin e Kulturës të shënuar në Institutin Qendror për Mbrojtjen e Monumenteve të Kulturës dhe antikvitetet natyrore së Republikës së Maqedonisë Nr. 25 nga 10.05.1953. Ligji për ruajtjen e trashëgimisë kulturore të KANCK parandalon aktivitetet dhe ndikimet që mund të dëmtojnë dhe degradojnë objektet kulturore dhe parashikojnë ruajtjen e vlerave të tij historike dhe kulturore.

KANCHK plotëson të gjitha bazat me të cilat përcaktohet termi "vend turistik": është tërheqës (me një pasuri të monumenteve të tij kulturore dhe historike;ka komunikim (sepse ka akses për këmbësorë dhe trafik); dhe së fundi, ajo ka një pritshmëri të lartë (pasi komuna ka ose ka objekte akomodimi aty pranë dhe një numër lehtësish të tjera që ofrojnë shërbimet e nevojshme për turistët dhe zhvillimin e turizmit).

Situata aktuale e KANAC, e cila konfirmohet edhe në programin e rigjallërimit të Kullave të Mbretit, për shkak të mungesës së fondeve për lloje të ndryshme të ndërhyrjeve, ndërtimin e kullave mbrojtëse, përmirësimin e aksesëve ose rrugëve të këmbësorëve dhe zonave të tjera të hapura, situata aktuale është e pakënaqshme.

2. Aktivitetet e planifikuara

Qëllimi kryesor i nën-projektit është promovimi dhe përmirësimi i kushteve për zhvillimin e turizmit alternative në lokalitetin Kullat e Mbretit.

Objektivat specifike të nën-projektit që kanë një ndikim në mjedis dhe janë pjesë përbërëse e dokumentacionit të projektit janë aktivitetet e projektit me një përshkrim të hollësishëm janë:

- ❖ Konservimi, restaurimi dhe rindërtimi i pjesshëm i kështjellave dhe kullave të kalasë së Kullat e Mbretit
- ❖ Ndriçimi i mureve të Kullave të Mbretit
- ❖ Ndërtimi i shtigjeve të pjerrëta me shkallë dhe kandelabra nga Shtëpia e Gjuetisë deri tek Kulla e Veriut e Kullave të Mbretit.
- ❖ Rregullimi dhe përfundimi i shtegut turistike nga Shtëpia e Gjuetisë deri në manastirin e Sts. Ilija
- ❖ Rregullimi urban i shtegut të biçikletave nga Manastiri Shën Ilija deri te Kullat e Mbretit.

2.1.Konservimi, restaurimi dhe rindërtimi i pjesshëm i kështjellave dhe kullave të kalasë së Kullat e Mbretit

Aktivitetet e parashikuara nga ky projekt janë:

I. Aktivitetet përgatitore të punës për të gjithë lokalitetin Kullat e Mbretit

- Pastrimin e terren në dhe rreth kështjellës para se të fillohet me ndërhyrjet e ndërtimit
- Formimi dhe nivelim i rrugëve për transportimin e materialit nga platforma në kullën e Veriut dhe degëzimi lindor - 270 m2
- Pastrimi dhe rrafshimi i terrenit për ndërtime në gjerësi 2 metra në të dy anët e mureve - 363 m2
- Përgatitja e hapësirës për ruajtje të materialeve -150 m2
- Heqja e të gjitha pjesëve të rrezikuara dhe të dëmtuara (të cilat kanë humbur bashkëjetesën) dhe pastrimin e shtresës së shëndetshme, gjegjësisht llaçin e kalcifikuar të lidhur me gurin në monolit
- Heqja e myshkut, likenit dhe bimësisë nga muret e degëzimit dhe riparimi i secilit prej segmenteve të tyre individualisht
- Ndarja e materialit të ripërdorshëm (guri dhe tulla)
- Përgatitja e sipërfaqeve të kontaktit për formimin e mureve ose në kurorë ose në fytyrën e saj me material lidhës

II. Punët ndërtimore:

- Vazhdimi i restaurimit dhe rikonstruksionit duke përfunduar punimet në kullë pjesërisht të ndërtuar në kullën hyrese veriore
- Rindërtimi i një pjese të murit verilindor në Kullën e Veriut me një pjesë të gdhendjes
- Rindërtimi i shkallëve prej guri të lidhura me degëzimin verilindor për të hyrë në kullën veriore mbi një rrugë të degëzimit.
- Vazhdimi i restaurimit dhe rindërtimit të murit pjesërisht të ndërtuar fortësisht në veriperëndim në kullën veriore me ndërtimin e një pjese mur i ulet mbrojtës

- Ndërtimi e shkallëve metalike njëkahëshe me pushimore në Kullën e Veriu nga ana e jashtme e saj deri tek hapja e saj e hapjes
- Konservimi dhe restaurimi përgjatë rrugicës Lindore mesjetare
- Konservimi dhe restaurimi i mbetjeve të fortifikimit antik me objektet shoqëruese të tij të vendosura në pjesën e fortifikimit lindor
- Rimbushjen tokësore përgjatë degëzimit lindor të përshtatshëm me terrenin
- Konservimi dhe restaurimi i pjesshëm i Kullës Juglindore
- Vazhdimi i rindërtimit të pjesshëm të degëzimit të ndërtuar pjesërisht midis Kullës Jugperëndimore dhe Juglindore (Portali Jugor)
- Vazhdimi i rindërtimit të pjesshëm të fortifikimit jug-perëndimor të ndërtuar pjesërisht
- Ndërtimi i shkallëve të vetme prej druri në Kullën Jugperëndimore me një gardh prej druri për të hyrë në degëzimin jugperëndimor
- Formimi i një shtegu ekzistues të përkohshëm prej guri për hyrje në Portën e Jugut (hyrje) në kala
- Ndërtimi i shkallëve metalike të përkohshme me hyrje në portalin jugor (hyrja) në kala me gardh metalik, të cilat planifikohen të jenë në vazhdim të rrugës ekzistuese të përkohshme prej guri
- Ndërtimi i hyrjes së përkohshme të shkallëve të vetme në kala përmes hyrjes Kulla e Veriut në pjesën e jashtme të saj
- Instalimi i gardheve metalike mbrojtëse në muret e degëzimeve thelbësore për mbrojtjen fizike të vizitorëve
- Ndërtimi i kanaleve kullues në murin e kanaleve dhe kullave aty ku duhet me pllaka guri

Të gjitha ndërhyrjet e planifikuara të degëzimeve dhe kullave të kalasë Kullat e Mbretit bazohen në analiza dhe hulumtime të gjera konservimi, kështu që pozicionet e dhëna saktësisht janë përcaktuar. Vëmendje dhe hulumtim i veçantë i është dhënë konfigurimit të terrenit, i cili diktoi derdhjen.

Duhet të theksohet se konfigurimi i sotëm i fortesës ka ndryshuar që nga koha e ndërtimit të kalasë dhe vazhdimisht po ndryshon si një proces i motit dhe ngjarjeve atmosferike, kështu që në këtë projekt me saktësi absolute nuk mund të përcaktohet ngritja e disa pjesëve të murit të fortifikimit dhe kullat, dëmtimi i tyre dhe mundësia e pamundur për ndërhyrje në konservim për të zbuluar elementë të rinj murature që do të ndryshojnë programin dhe dinamikën e performancës.

Gjatë zbatimit të projektit në vend, problemet e caktuara do të zgjidhen, nëse ato lindin në mënyrë që të vendoset vazhdimësia e murit në lokacion. Për të gjitha këto aktivitete të parashikuara, parashikohet të punësoni një operator të përshtatshëm ndërtimi me mjeshtër konservatorë, me një mbikëqyrje të vazhdueshme ekspertësh. Kryerja e këtyre operacioneve është një përpjekje komplekse për ruajtje që kërkon përdorimin e materialeve të përshtatshme dhe skelave.

Plani i menaxhimit të mjedisit jetësorë për nën-projektin "Vlerësimi Ekonomik i ofertës së turizmit kulturor dhe alternativ i Kullat e Mbretit në Destinacionin e Turizmit në Strumicë"

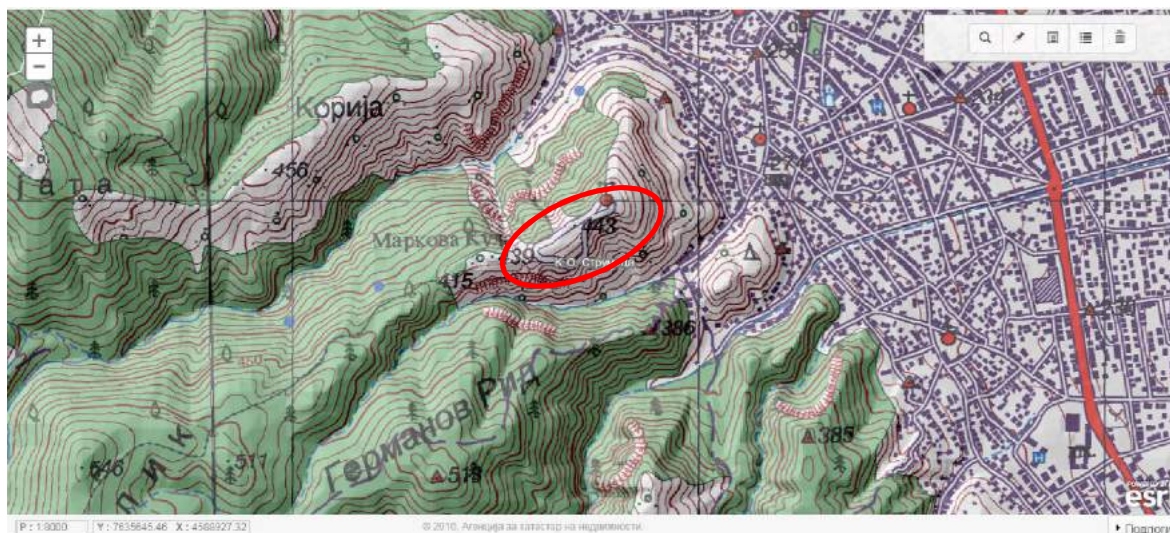

Foto 1 Vendndodhja e Kullës së Mbretit në një hartë topografike

Foto 2 Pamje satelitore e Kullës së Mbretit

Plani i menaxhimit të mjedisit jetësorë për nën-projektin "Vlerësimi Ekonomik i ofertës së turizmit kulturor dhe alternativ i Kullat e Mbretit në Destinacionin e Turizmit në Strumicë"

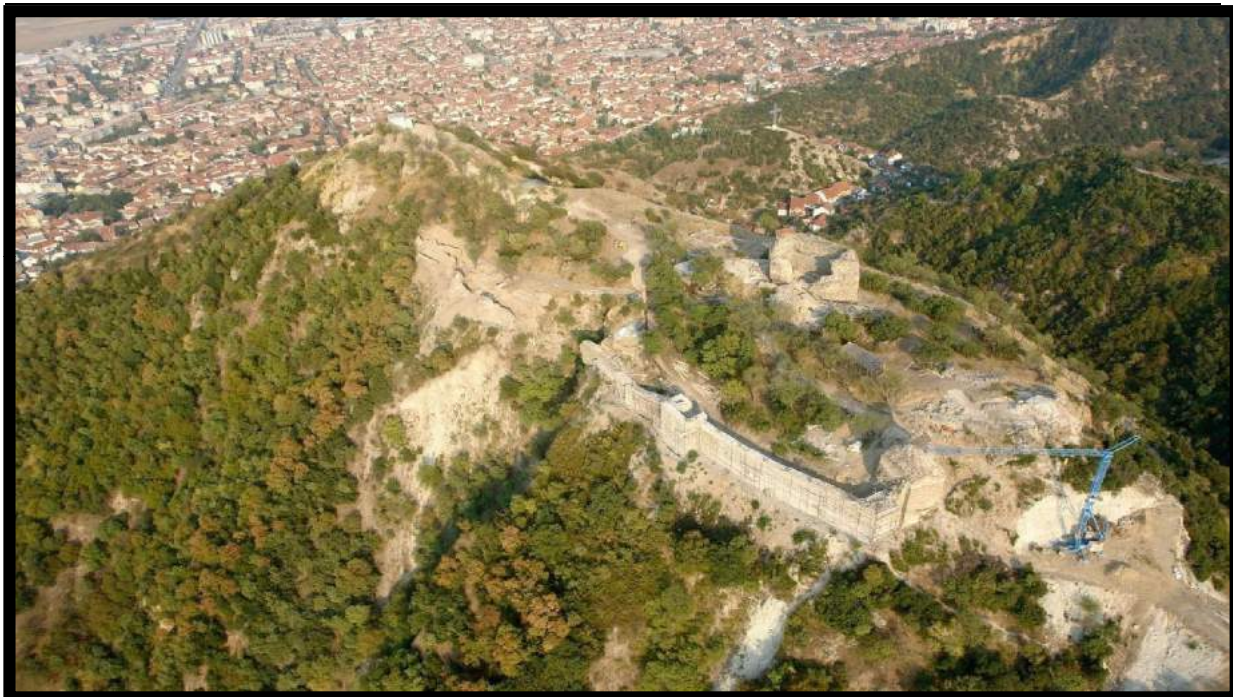

Foto 3 Pamje në veriperëndim të lokalitetit arkeologjik Kullës së Mbretit, lokacioni për aktivitete ndërtimi...

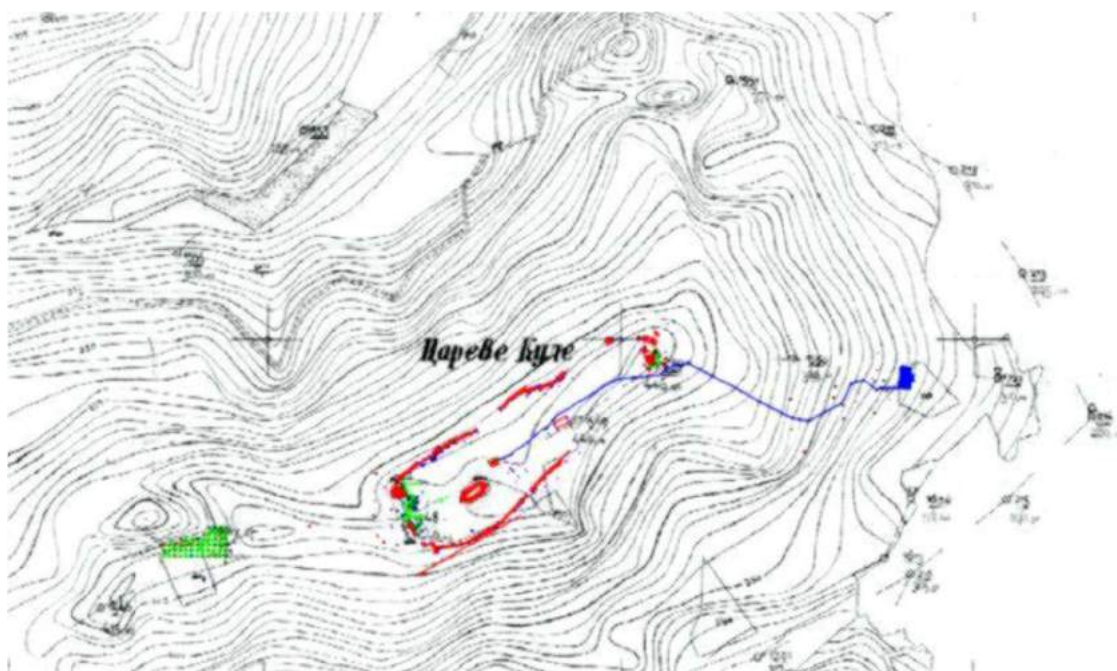

Foto 4 Harta e kalasë " Kulla e Mbretit "

Foto 5 Paraqitja e lokalitetit arkeologjik Kulla e Mbretit në anën veriore, vendiku do të ketë aktivitete ndërtimi

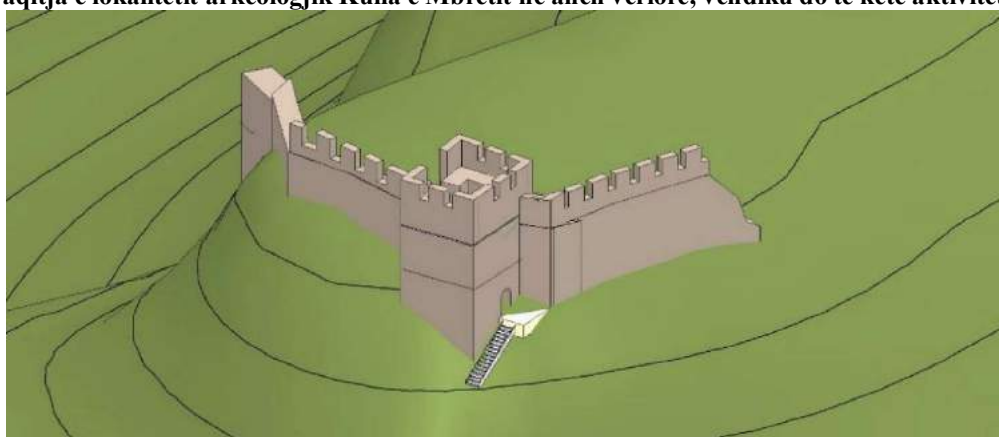

Foto 6 Pjesa veriperendimore e murit e paraqitur si 3D model nga ana e jashtme

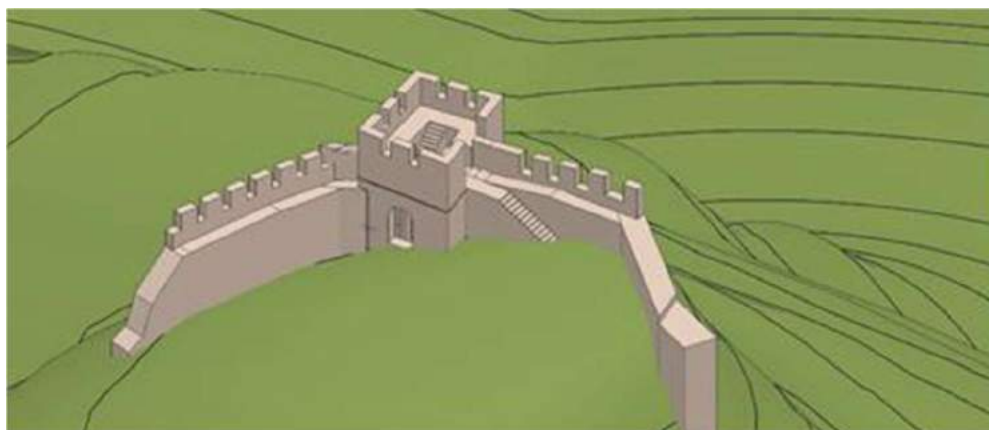

Foto 7 Pjesa veriperendimore e murit e paraqitur si 3D model nga ana e mbrendshme

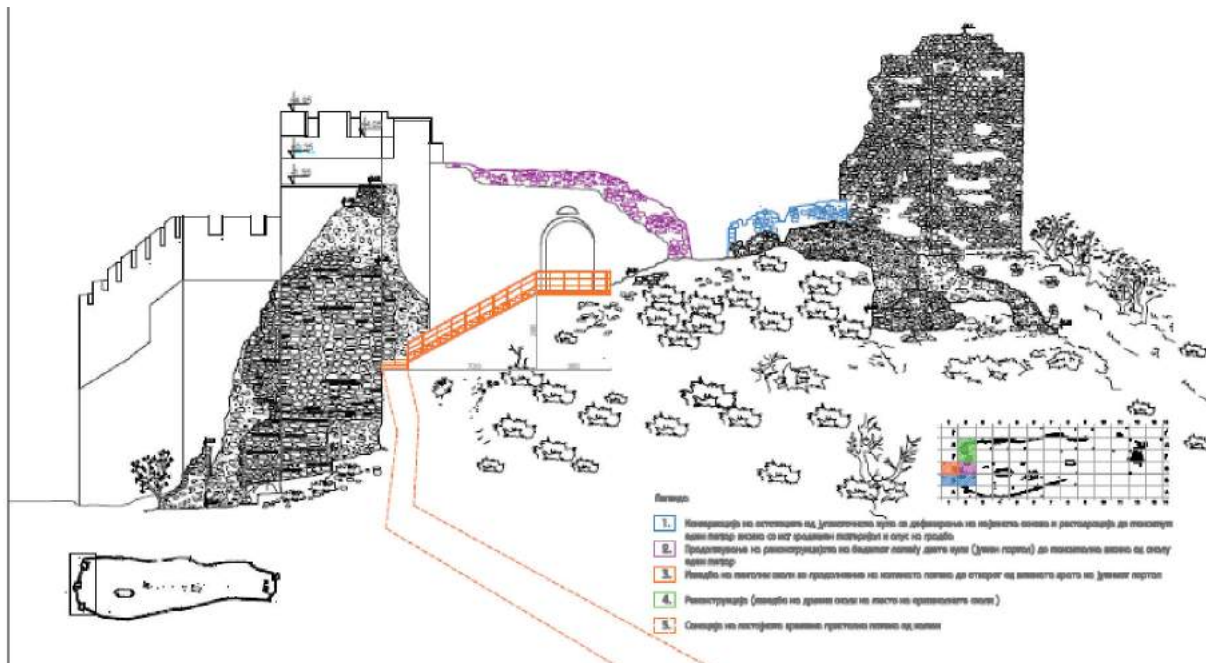

Foto 8 Paraqitja e pjesës jugore dhe kullës jug-lindore me ndërhyrje

2.2.Ndriçimi i mureve të Kullave të Mbretit

Aktivitetet e parashikuara nga ky projekt janë:

- Ndriçimi i kullave dhe degëzimeve në pjesën e jashtme me qëllim të theksimit të vlerës historike të ndërtesës dhe sigurimit të një pamje të tërë kështjellës së Kullave të Mbretit nga qyteti i Strumicës në mbrëmje. Gjatë ndriçimit, do të tregohet kujdes për të nxjerrë në pah kullat e kalasë dhe të mos dëmtohen fortifikimet dhe kullat e kalasë..
 - Montimi i 37 LED-ve prej 18.6 W me fuqi totale të instaluar prej 688 W ndriçim të parashikuar
 - Të planifikuar 13 ndriçues do të instalohen për të ndriçuar murin jugor me kullën juglindore, 10 reflektues në murin jugperëndimor, 3 reflektues në murin veriperëndimor dhe 11 reflektues në murin verior dhe kullën veriore.
 - 11 reflektorët në murin jugor me kullën juglindore për shkak të pjerrësisë së pjerrët do të montohen në tastierë metalike me $L = 1.3 \text{ m}$, dhe 26 reflektorët e mbetur duhet të montohen në themelet e betonit të ndërtuara për atë qëllim larg 1.5 m nga muret e kalasë. Pozicioni i saktë i secilit reflektor mund të shihet në grafik. Këndi i drejtimit të kalasë duhet të jetë 15° .

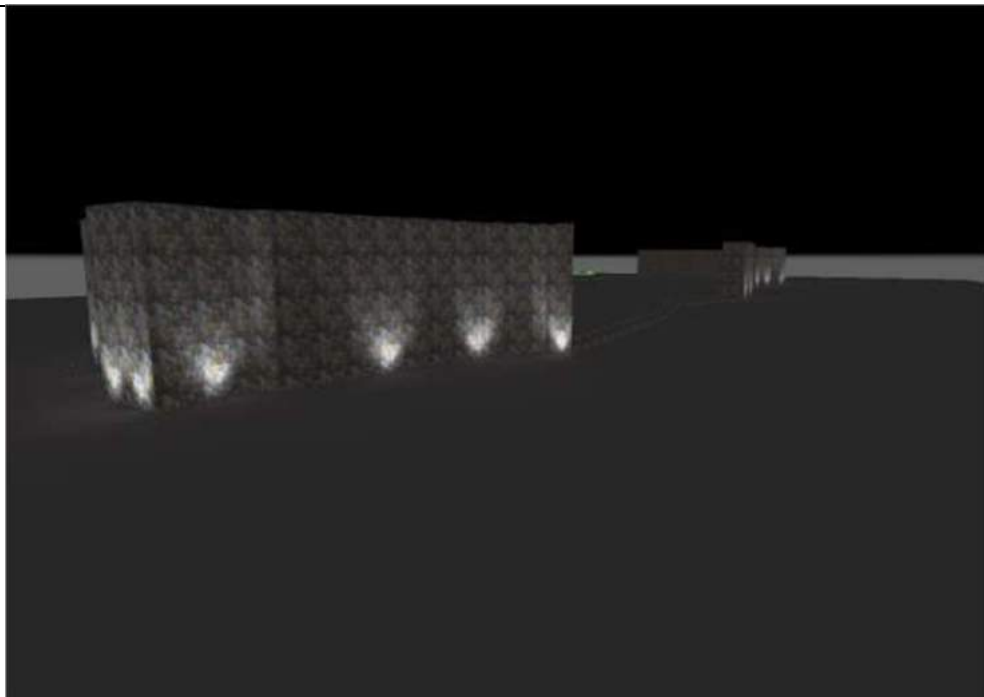

Foto 9 Pamja Veri-Perendim

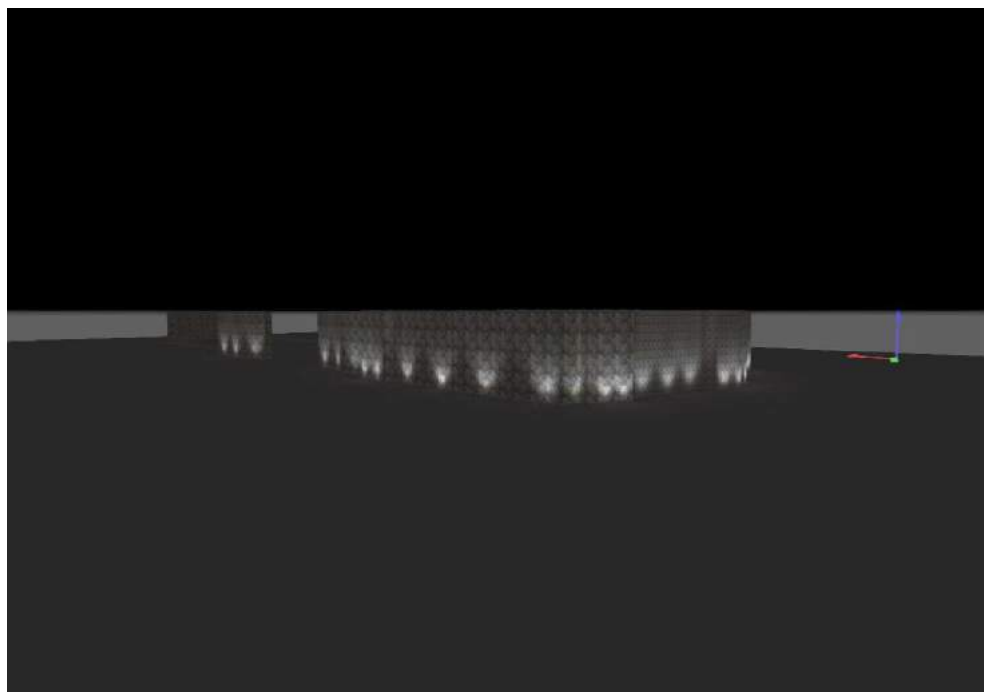

Foto 10 Pamja Jug-Perendim

2.3.Krijimi i shtigjeve dhe shkallëve të mundshme me kandilabra nga shtëpiza e gjuetisë deri në Kullën Veriore te Kullat e Mbreti

3. Aktivitetet e parashikuara nga ky projekt janë:

- Ndërtimi i një shtegu të hyrjes me shkallë me shirita shandanëve nga shtëpiza e gjuetisë deri në Kullën Veriore te Kullat e Mbretit me gjatësi 406 m

Punët përgatitore dhe tokësore:

- Shënimi dhe sigurimi i rrugës - 406,31 m
- Pastrimi i lokacionit - 382 m²
- Gërmimet manuale të katit IV dhe V. Gërmime të gjera me ngarkimin dhe transportimin e materialit të gërmuar deri në 1 km- 368.52 m³
- Ndërtimi i argjinaturës së materialit të gërmuar duke kompaktuar shtresa 30 cm - 286,12 m³

Shtresa e sipërme:

- Prodhimi i shkallëve nga BA me poshimore me trashësi d=10 cm me MB30 dhe përforcim Q188 me pllaka guri d = 5 cm(kalldrëm Instalimi elektrik dhe instalimi i 45 llambave përgjatë gjurmës.
- Lidhja e nënstacionit të rrumes
- Gërmimet e llogoreve
- Instalimi elektrik i 45 shandanëve (instalimi i shiritit të galvanizuar - 660 m, instalimi i kasetave paraprake, gërmimi dhe betonimi i shufrave për 45 pole, instalimi i 45 poleve dhe 45 llambave, kablllove, tokëzimit etj.)

Foto 11 Pamje satelitore e shtegut per rrugtimi. Nga shtëpija e gjuetarëve deti te Kulla e Mbretit

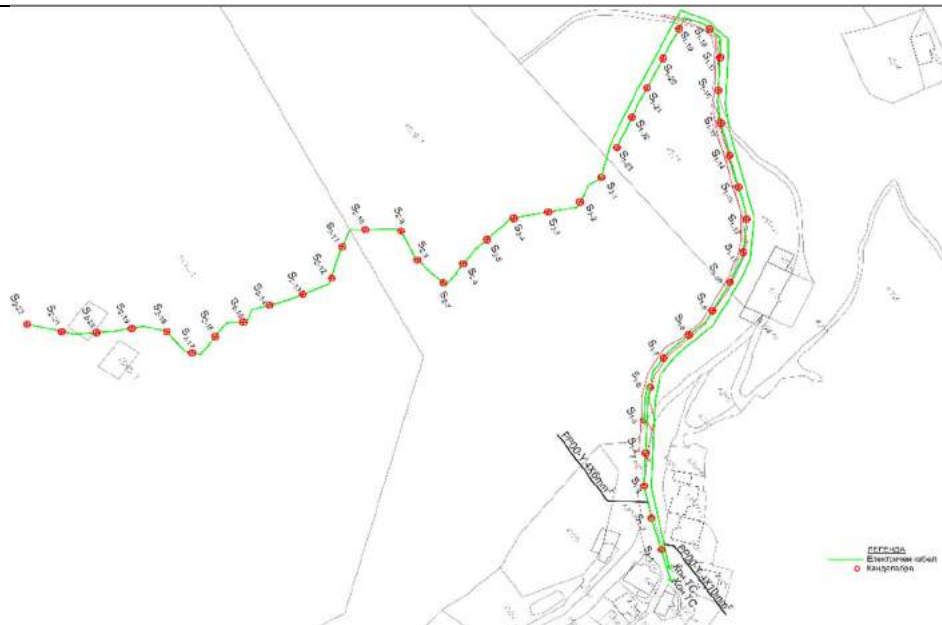
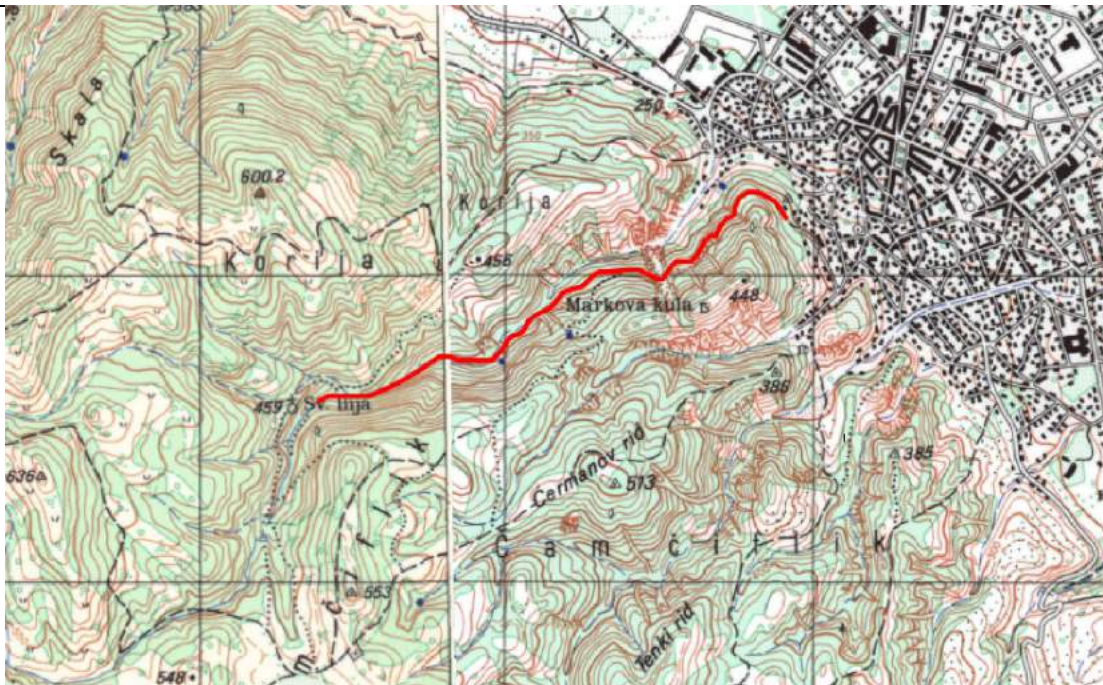

Figura 12 Pamje skematike e pozicioneve ku do të montohet Dritat nga shtëpia e gjuetarëve deti te Kulla e Mbretit

- **Rregullimi urban dhe përfundimi i rrugës turistike nga Shtëpia e Gjuetisë deri në manastirin e St. Ilija**
- **Aktivitetet e parashikuara nga ky projekt janë:**
- Aranzhimi i shtegut turistik deri në manastirin e Shën Ilija-Strumica në gjatësi 2.06 km
 - Punime përgatitore dhe tokësore në për një shteg ekzistues prej 2,06 km
 - Punimet e parafabrikuara - instalimi dhe riparimi i gardhit metalik të montuar në bazamentin e betonit përgjatë rrugës - 98 m
 - Riparimi dhe zgjatja e shkallëve lokale prej guri në llaç të zgjatur - 156 m
 - Riparimi dhe rindërtimi i mureve mbështetëse të gurit prej guri lokal në llaç të zgjatur - 154 m
 - Demontimi dhe montimi i një ure ekzistuese të zhvendosur me themelet e materialit natyror (guri dhe druri) - 2 ura afërsisht 10 m në gjatësi
- Finalizimi i pajisjeve urbane
 - Dekorimi i një qosheje familjare nga materialet natyrore për aktivitete familjare në natyrë (Vendosja e një rimorkio piknik, vendosja e pajisjeve urbane, 4 luhatëse dhe 1 lodër e madhe prej druri me shkallët rrëshqitëse me pajisjet)
 - Montimi i pajisjeve urbane, tabelave dhe tabelave informative me të betonuara me themelet nga BA
 - Instalimi i 40 Shenjave të Vendeve dhe 10 tabelat e informimit (40 Shenja për Shenjat në trim rruën, shtegut për biçikleta, rruga e hyrjes me poça rrugor dhe kështjella Kullat e Mbretit dhe 10 tabela informative nga 2 për shtegun dhe të tjerët në kështjellën Kullat e Mbretit
 - Shenjat e rrugëve dhe tabelat e informacionit, si dhe pajisjet urbane do të bëhen prej druri (detajet dhe grafikët, si dhe dimensionet janë dhënë në dokumentacionin e projektit)

Picture13 Rruga turistike nga shtëpia e gjuetarëve deri te Manastirin Shën Ilia

3.1. Rregullimi urban I shtegut për biçikleta na Manastiri I Shën Ilia deri Kullat e Mbretit

➤ Aktivitetet e parashikuara nga ky projekt janë:

- Aranzhimi i një shtegu ekzistues të biçikletave malore nga manastiri i Shën Ilisë deri tek rruga që çon në vendin e Kullat e Mbretit Strumicë 1,052 km e gjatë dhe 3.50 m e gjerë me ngjeshje $d = 20$ cm
- Punime përgatitore - shënimi dhe sigurimi i rrugës dhe pastrimi i terrenit të bimëve dhe shkurreve, gërmimeve, ngarkimit dhe transportit - $1,897 \text{ m}^2$
- Punimet në Tokë - Gërmim makinerik i tokës në gërmim të gjerë duke ngarkuar dhe transportuar - 3158 m^3
- Planifikimi dhe ngjeshje e tokës - 4211 m^2
- Ndërtimi i argjaturës me ngjeshje - 1923 m^3
- Kullimi - Gërmimi makinerik i kanaleve në tokë - 189 m^3
- Montimi i gypave lëshuese komplet -10
- Shtresa e sipërme - Përpunimi i shtresës me tampon të grimcuar me $d = 20$ cm

Figura14 Pamje satelitore e shtegut të biçikletave malore nga Kulla e Mbretit deri në Manastirin e Shën Ilijës

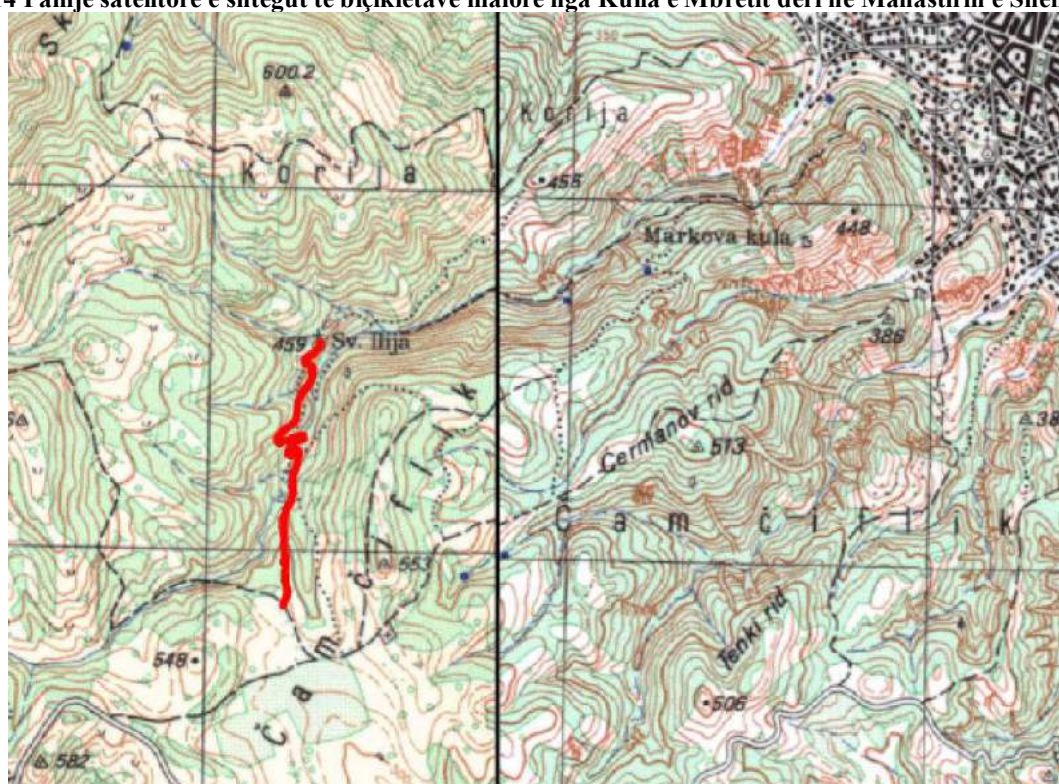

Foto 15 Shtegut të biçikletave malore nga Kulla e Mbretit deri në Manastirin e Shën Ilijës I paraqitur në kartë topografike

Plani i menaxhimit të mjedisit jetësorë për nën-projektin "Vlerësimi Ekonomik i ofertës së turizmit kulturor dhe alternativ i Kullat e Mbretit në Destinacionin e Turizmit në Strumicë"

Përveç aktiviteteve të përmendura më lartë sipas dokumentacionit teknik, është planifikuar të zbatohen aktivitete për Dukshmërinë e Projektit dhe përgatitjen e materialeve promovuese si më poshtë:

- Dizajni dhe zhvillimi i faqes në internet
- Hartimi dhe hartimi i hartave dhe hartave
- Prodhimi dhe hartimi i broshurave, udhëzues në gjuhën maqedonase dhe angleze
- Reklamimi (regjistrimi dhe transmetimi i reklamës në TV)

3. Vendndodhja e aktiviteteve

Vendndodhja ku do të zhvillohen aktivitetet e planifikuara të nën-projektit është në pjesën jug-lindore të Republikës së Maqedonisë, në territorin e Komunës së Strumicës. Zona më e gjerë përfshin ripin rreth periferisë jugperëndimore të qytetit, i cili është jashtë qytetit dhe është kryesisht kodrinor dhe i pjerrët. Kalaja dhe i gjithë siti arkeologjik "Kulla e mbretit" ndodhet në majë të kodrës Yam Chiflik, mbi qytetin e Strumicës dhe është një sit arkeologjik nga epoka të ndryshme, nga parahistorika e deri në fund të mesjetës. Kullat e Mbretit ngrihet në anën jugore mbi qytetin e Strumicës në 455 metra mbi nivelin e detit. kështjella ka një sipërfaqe ovale të zgjatur dhe shtrihet 210 metra në lindje në perëndim dhe rreth 90 metra në veri-perëndim në jug. Nga ana veri-perëndimore luginat e pjerrëta zbresin në ultësirat e lumenjve të përroit Koritnica dhe Shën Elias përrua.

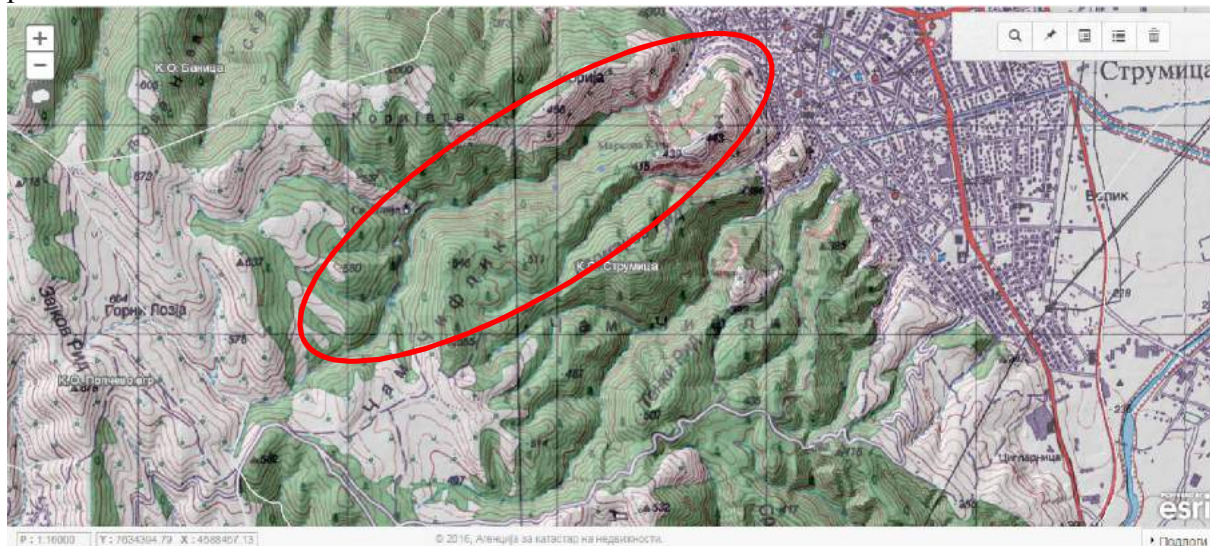

Foto 16 Pamja topografike e zonës më të gjerë të mbuluar nga nën-projekti

Plani i menaxhimit të mjedisit jetësorë për nën-projektin "Vlerësimi Ekonomik i ofertës së turizmit kulturor dhe alternativ i Kullat e Mbretit në Destinacionin e Turizmit në Strumicë"

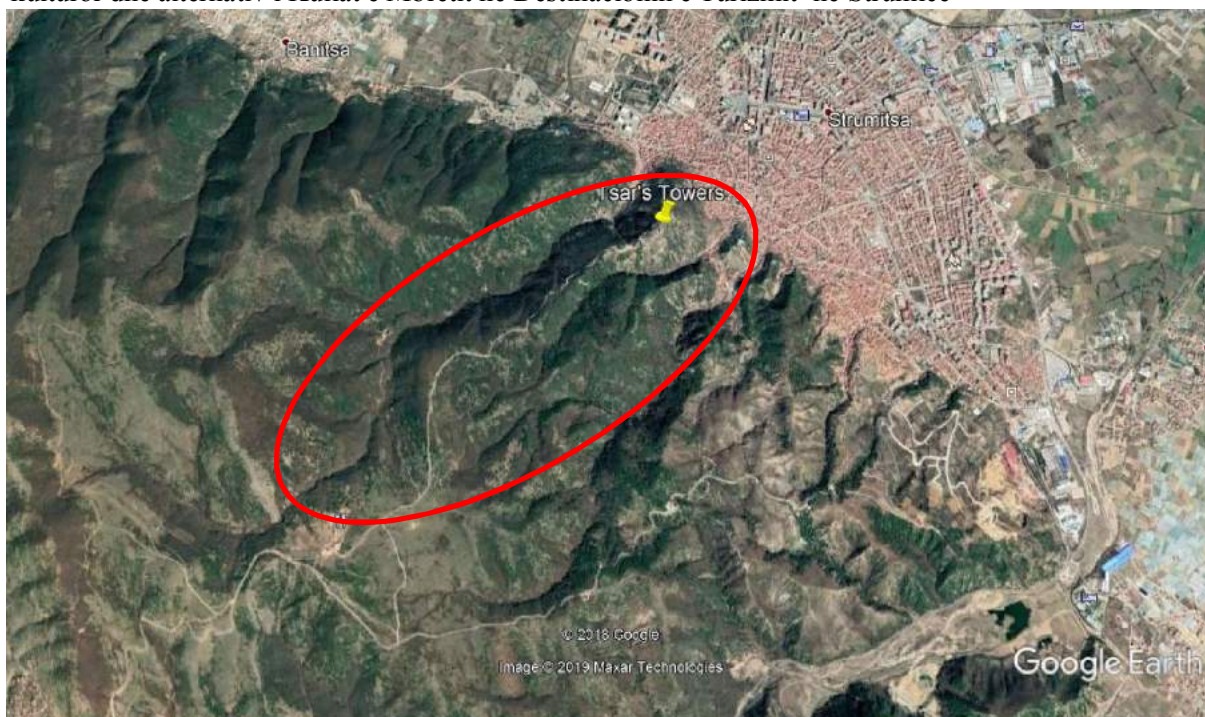

Foto 17 Pamja satelitore e zonës më të gjerë të mbuluar nga nën-projekti

Në periudhën e kaluar, ka përfunduar rikonstruksioni i pjesshëm i një pjese të murit të fortifikimit perëndimor, restaurimi i plotë i kullës jug-perëndimore, furnizimi me ujë, pika e informacionit turistik, hulumtimet arkeologjike, historike, konservuese dhe krahasuese, si dhe konservimi në terren, gjërmimet dhe restaurimet. pjesë të kalasë.

Aktivitetet e parashikuara në nën-projekt do të zhvillohen brenda ngastrave kadastrale të mëposhtme: PK 4578/1, PK 4577, PK 4574, PK 4576/1, KP 7895/2 dhe PK 7895/1. Parcelat e lartpërmendura kadastrale janë në pronësi të Republikës së Maqedonisë, që do të thotë se procesi i shpronësimit nuk do të zbatohet.

Të gjitha lejet dhe miratimet e nevojshme janë lëshuar për zbatimin e aktiviteteve të projektit dhe ato janë dorëzuar në njësinë e zbatimit të LARP.

Zona Kulla e Mbretit është shpallur ligjërisht një trashëgimi kulturore me rëndësi të veçantë. Vendim për shpalljen e Kullave Tsarevi eso nr. 925 datë 16.09.1998 miratuar nga Instituti për Mbrojtjen e Monumenteve të Kulturës, Instituti i Raritit Natyror dhe Muzeu - Strumica.

Infrastruktura e disponueshme për në sit është një lidhje ekzistuese e trafikut nga Strumica në Tsar Kuli e cila përbëhet nga një rrugë lokale prej 7.1 km, nëpër fshatrat Popçevo dhe Yam Chiflik deri në nekropol, një rrugë e pjerrët për këmbësorë rreth 1 km, e dëmtuar Gjurmët e Trimës nga Loven Dorm. manastiri i Shën Elijas, i gjatë 2.33 km. Në periudhën e kaluar u krye rikonstruksioni i pjesshëm i një pjese të fortesës mbrojtëse perëndimore për të vendosur dhe rivendosur plotësisht kullën jug-perëndim, furnizimin e plotë me ujë, pikat e informacionit turistik, hulumtimet arkeologjike, historike, konservuese dhe krahasuese, si dhe hulumtime në terren. dhe përfundimi i rindërtimit të pjesshëm të pjesëve të tjera të kalasë. Aktivitetet e parashikuara në nën-projekt do të zhvillohen në kuadër të Komunës Kadastrale të Strumicës në këto ngastra kadastrale: PK 4578/1, PK 4577, PK 4574, PK 4576/1, KP 7895/2 dhe KP 7895/1. Parcelat e lartpërmendura kadastrale janë në pronësi të Republikës së Maqedonisë, që do të thotë se asnjë proces shpronësimi nuk do të kryhet gjatë implementimit të aktiviteteve të planifikuara nën-projekt. Të gjitha lejet dhe miratimet e nevojshme janë lëshuar për zbatimin e aktiviteteve të projektit dhe ato janë dorëzuar në Njësinë LLPC.

Plani i menaxhimit të mjedisit jetësorë për nën-projektin "Vlerësimi Ekonomik i ofertës së turizmit kulturor dhe alternativ i Kullat e Mbretit në Destinacionin e Turizmit në Strumicë"

Foto 18 Pamja topografike dhe satelitore e parcelave kadastrale ku do të zbatohet projekti

Sipas të dhënave të disponueshme të literaturës, vendndodhja e nën-projektit nuk është në territorin e ndonjë zone të mbrojtur, ose zonë ose zonë e caktuar ruajtëse si një zonë e rëndësishme.

4. Fushë veprimi dhe qëllimi i VNMS

ESMP është përgatitur për aktivitetet e parashikuara në bazë të nën-projektit të Komunës së Strumicës **"Vlerësimi Ekonomik i Ofertës Turistike Kulturore dhe Alternative të Turistëve Kulturor dhe Alternativë në Destinacionin Turistik të Strumicës"**.

VNMS dhe Plani i Menaxhimit të Trashëgimisë Kulturore përmbajnë një përshkrim të projektit, detaje teknike, fushëveprimin dhe vendndodhjen, në bazë të të cilave vlerësohen rreziqet mjedisore dhe sociale. ESMP dhe PUCN identifikojnë masa të qëndrueshme dhe efektive që mund të zvogëlojnë ndikimet e mundshme negative në një nivel të pranueshëm në trashëgiminë mjedisore dhe sociale dhe trashëgiminë kulturore. Zbatimi i masave lehtësuese për rreziqet dhe çështjet e identifikuar është i detyrueshëm.

VNMS përfshin masa për të lehtësuar dhe monitoruar zbatimin e aktiviteteve për të eliminuar çdo ndikim negativ mjedisor dhe social ose zvogëlimin e tyre në një nivel të pranueshëm. Planit gjithashtu përfshin aktivitete të nevojshme për zbatimin e këtyre masave..

VNMS jep një përshkrim teknik të secilës masë lehtësuese, përfshirë llojin e ndikimit së bashku me skicat, një përshkrim të pajisjeve dhe procedurave të veprimit, si dhe ndikimet e mundshme të përshtatshme, vlerësimet mjedisore të këtyre masave dhe siguron lidhje me planet e tjera për zbutje. zbutje të nevojshme për këtë projekt.

4. 1. Procedura Kombëtare e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis jetësorë për Zhvillimin e Projektit

Procedura për vlerësimin e ndikimit në mjedis është paraparë me Ligjin për mjedisin. Gazeta Nr. 53/05, 81/05 24/07, 159/08 dhe 83/09; 124/10, 51/11, 123/12, 93 / 13,163 / 13,42 / 14,129 / 15 dhe 39/16 dhe 99/18 (Kapitulli XI / Nenet 76-94) dhe Direktiva e BE-së mbi Vlerësimet e Ndikimit në Mjedis janë prezantuar (Direktiva 85/337 KEE, 97/11 / EC, 2003/35 / EC dhe 2009/31 / KE).

Procedura fillon kur Investitori (Përgjegjësi i Projektit) i cili synon të kryejë një projekt i paraqet një Letër Synimi në versionin me shkrim dhe elektronik Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Fizik (MEPP - Sektori i Mjedisit), përgjegjës për procedurën e plotë. Sektori i Mjedisit është i detyruar të japë një mendim mbi temën (projektin) nëse është apo jo përgatitja e Raportit Mjedisor, Vlerësimi i Mjedisit.

Procedura e shqyrtimit është faza në të cilën MPEP vendos nëse vlerësimi i ndikimit në mjedis apo vlerësimi mjedisor kërkohet për një projekt të veçantë. Për zhvillimin e projekteve që nuk janë në listën e projekteve që kërkojnë vlerësim mjedisor (projekte të vogla), këto projekte kërkojnë përgatitjen e një "Raporti të Ndikimit në Mjedis - Të përpunuar" (i zbatueshëm për projektet e Kategorisë B për Vlerësimin e Mjedisit OP 4.0.1 të Bankës Botërore).

Për aktivitetet e këtij nën-projekti, MMPH lëshoi një mendim se nuk ka nevojë të përgatisë një raport mjedisor. Ky mendim është paraqitur në Shtojcën 2 të këtij dokumenti.

4.2. Procedura e vlerësimit mjedisor kombëtar për projekte të vogla

Gjatë fazës së rishikimit të procedurës së vlerësimit të ndikimit në mjedis, në rast se nuk ka nevojë për një procedurë të vlerësimit të ndikimit në mjedis, investitori duhet të përgatisë një raport të vlerësimit të ndikimit në mjedis - të përpunojë. Kjo procedurë është e detyrueshme për projekte në shkallë të vogël (p.sh. Rindërtimi i rrugëve lokale, ndërtimi i sistemeve të furnizimit me ujë, kanalizimeve, etj.) Që shkaktojnë ndikime të pafavorshme mjedisore afatshkurtra dhe të vogla.

Ekzistojnë dy Rregullore për përgatitjen e një raporti të vlerësimit të ndikimit në mjedis - Raporti i vogël i projekteve:

- Rregullore për listën e projekteve për të cilat duhet të përgatitet Raporti i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis të Investitorit dhe Raporti të miratohet nga Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Fizik (Gazeta Zyrtare Nr. 36/12);
- Rregullore për listën e projekteve për të cilat duhet të përgatitet Raporti i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis të Investitorit dhe Raporti të miratohet nga Kryetari i Komunës ose Kryetari i Qytetit të Shkupit (Gazeta Zyrtare nr. 32/12).

Përmbajtja e Raportit të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis - Hartimi duhet të jetë në përputhje me Rregulloren për Formën dhe Përmbajtjen e Raportit dhe Procedurat e Miratimit të Raportit të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis (Gazeta Zyrtare e RM, Nr.12 / 132).

aporti i VNM - E përpunuar përmban karakteristikat kryesore të aktiviteteve, ndikimet kryesore negative dhe pozitive në mjedis. Programi i thjeshtë mjedisor konsiston në masa për të parandaluar, zbutur dhe kompensuar ndikimet negative mjedisore në të gjithë elementët mjedisorë që duhet të zhvillohen në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe praktikën ndërkombëtare të mjedisit. Nuk ka nevojë për debat publik gjatë përgatitjes dhe miratimit të Raportit të VNM-së.

Aktivitetet e parashikuara nga ky projekt "Vlerësimi ekonomik i ofertës turistike kulturore dhe alternative të Tsarevi Kuli në destinacionin turistik në Strumicë" nuk i nënshtrohen përgatitjes së Raportit të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis (Opinion Nr.11 -4547 / 2 nga data 27.09.2018 nga Ministria e Mjedisit dhe planifikimi hapësinor) - dhënë në Aneksin 2 të këtij dokumenti.

Figura 20 Pamja e shtigjeve të hyrjes të parashikuara në projekt

4.3. Lista e legjislacionit dhe dokumenteve për masat e propozuara të menaxhimit të mjedisit hapësinorë

1. Ligji për mjedisin ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 39/16 dhe 99/18);
2. Ligji për menaxhimin e mbeturinave ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 68/04, 71/04, 107/07, 102 / 08, 134 / 08, 82 / 09, 124 / 10.09 / 11.47 / 11.51 / 11, 163 / 11, 123 / 12, 147 / 13, 163 / 13, 51 / 15, 146/15, 156/15, 39/16 dhe 63/16);
3. Ligji për mbrojtjen nga zhurma mjedisore (Gazeta Zyrtare e RM Nr. 79/07, 124/10, 47/11 dhe 163/13);
4. Ligji për cilësinë e ajrit të ambientit ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 59/12, 100/12, 4/13 dhe 10/15);
5. Ligji për mbrojtjen e natyrës (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë nr 67/04, 14/06, 84/07, 35 / 10, 47 / 11, 148/11, 59/12, 13/13, 163 / 13, 41/14, 146/15, 39/16 dhe 63/16);
6. Ligji për Menaxhimin e Paketimit dhe Ndarjes ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12, 9/13 dhe 39/16);
7. Ligji për Sigurinë dhe Shëndetin e Republikës së Maqedonisë (Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë ", nr. 92/07, 136/11, 23/13, 25/13 137/13, 164/13, 158/14, 15/15, 129/15 dhe 192/15)
8. Ligji për Ujërat ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/12, 23/13, 163/13, 180/14 dhe 146/15);
9. Ligji për ndërtimin ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 59 / 11, 13 / 12, 144/12, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 44/15, 129/15 dhe 39/16)
10. Ligji për mbrojtjen dhe sigurinë e punonjësve ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 92/07, 136/11, 23/13 dhe 25/13)
11. Ligji për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38 / 14, 44/14, 199/14 dhe 154/15)

4.4. Politikat e Bankës Botërore - Kategoria e Mjedisit jetësorë

OP. 4.01 Vlerësimi i Mjedisit

LASC mbështetet nga Bashkimi Evropian dhe implementohet bashkërisht nga Kabineti i Zëvendëskryeministrit për Economicështjet Ekonomike, si Njësi e Financimit të Bankës Botërore. LFA është kategorizuar si një projekt i Kategorisë B, duke nënkuptuar se një nivel i caktuar i ndikimit negativ mund të pritët si rezultat i zbatimit, por asnjëri prej tyre nuk është i rëndësishëm dhe i qëndrueshëm. Si rezultat i këtij klasifikimi, aktivizohet vlerësimi mjedisor OP4.01. Prandaj, KPEPWP ka përgatitur një Kornizë të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (RUSSIA) si një udhëzues mjedisor për nën-projekte të mbështetur nga Skema e Grantit Komponenti 3, dhe përcakton procedurat për verifikimin dhe vlerësimin e mjedisit. Të gjitha aktivitetet e projektit (dhe nën-projektet) duhet të kryhen në përputhje me RUSSIA, politikat e Bankës Botërore, si dhe procedurat dhe rregulloret kombëtare (ato më rigorozë).

Nën-projekti i propozuar klasifikohet si Kategoria B për shkak të faktit se duke marrë parasysh natyrën, madhësinë dhe vendndodhjen e tij, si dhe veçoritë e tij, ndikimet e tij të mundshme negative në mjedis janë më pak të dëmshme se ato të Kategorisë A. Këto ndikime janë specifike të zonës; disa nga këto janë të pakthyeshme; dhe në shumë raste masat lehtësuese mund të hartohen më lehtë sesa ato të nën-projekteve të Nënkatëorisë.

Shtirja e nën-projektit EA të kategorisë B mund të ndryshojë nga një nën-projekt në tjetrin. Në këtë rast, VNM shqyrton ndikimet negative dhe pozitive të nën-projektit dhe rekomandon masat e nevojshme për të parandaluar, minimizuar, zbutur ose kompensuar ndikimet negative.

Kategoria kërkon që EA të vlerësojë çdo ndikim të mundshëm negativ të lidhur me nën-projektin e propozuar, duke identifikuar përfitimet e mundshme mjedisore dhe masat e nevojshme për të parandaluar, minimizuar dhe zbutur ndikimet e kundërta. të mjedisit, zakonisht në formën e Rusisë. Shtirja e RUZHSSA. është përcaktuar në Shtojcën D të RUZHSSA.

Për nën-projektet e kategorisë B +, përfituesi / marrësi është përgjegjës për përgatitjen e a) një VNM të plotë (në varësi të mendimit të marrë nga institucioni përgjegjës (lokal ose kombëtar) me RUZHSSA ose c) një përpara EIA (raport i thjeshtë i VNM - raport për rishikim) me RUZHSSA që përfshin, kur është e përshtatshme, një shtirje të reduktuar të VNM-së, që kërkon një përshkrim të shkurtër të ndikimeve dhe identifikimin e masave të përcaktuara mirë të zbutjes dhe miratimit e praktikave të pranuar dhe praktikave të monitorimit.

Kostot e masave zbutëse do të përfshihen në VNM ose RUZHSSA dhe do të përfshihen në studimin e fizibilitetit dhe më vonë në llogaritjen.

Dokumenti i përgatitur i EA, në varësi të mendimit të institucionit përgjegjës (MEPP), do të përfshijë një aneks të RUZHSSA të përgatitur në OP 4.01 nga Banka Botërore.

OA / BP 4.11 Burimet fizike kulturore

Politika e Burimeve Kulturore Fizike nxitet kur nën-projektet në nën-komponentin 3-1 Infrastruktura potencialisht përfshijnë projekte me ndikim të drejtpërdrejtë ose të tërthortë në burimet e paluajtshme kulturore.

Në mënyrë që nënprojektet të aktivizojnë këtë politikë, duhet të hartohet një Plan Menaxhimi për Aktivitetet e Trashëgimisë Kulturore. Ky plan mund të jetë pjesë e VNMS ose VNM.

Kjo praktikë i referohet burimeve kulturore fizike, të cilat përcaktohen si objekte të luajtshme ose të paluajtshme, struktura, grupe strukturash që kanë rëndësi arkeologjike, paleontologjike, historike, arkitekturore, fetare, estetike ose kulturore.

Burimet fizike kulturore mund të jenë mbi ose nën tokë ose nën ujë.

Rëndësia e tyre kulturore mund të jetë e nivelit lokal, rajonal ose kombëtar ose brenda bashkësisë ndërkombëtare. Burimet fizike kulturore janë të rëndësishme si burime të informacionit të vlefshëm shkencor dhe historik, si një vlerë për zhvillimin ekonomik dhe shoqëror dhe si pjesë përbërëse e identitetit kulturor. Shumica e burimeve fizike kulturore janë atraksione turistike dhe mund të jenë pjesë e tyre ku ndodhen projektet e mundshme nën komponentin 3. mund të implementohet nga LACC.

4.5. Masat institucionale

Komuna e Strumicës i përket grupit me popullsi të lartë. Komuna është themeluar në vitin 1976 në bazë të Ligjit për Divizionin Territorial të Republikës së Maqedonisë Veriore, por me Ligjin e ri për Divizionin Territorial nga 2005, kufijtë komunal janë zvogëluar ndjeshëm. Tani ajo mbulon një sipërfaqe prej 321 km². Popullata e përgjithshme e komunës është rreth 56,000 dhe përfaqëson 2.8% të popullsisë së përgjithshme të Republikës së Maqedonisë Veriore. Dendësia e popullsisë është 175 banorë për 1 km². Komuna është multietnike dhe multikulturore. Shumica e popullsisë është me origjinë maqedonase, e ndjekur nga turqit dhe të tjerët. Sipas Ligjit për Decentralizimin e Republikës së Maqedonisë, komunat janë përgjegjëse për planifikimin urban, mbrojtjen e mjedisit, zhvillimin ekonomik, kulturën, mbrojtjen sociale, arsimin dhe të tjera.

Vizioni i Komunës së Strumicës është një komunë e hapur me vlera dhe partneritete autentike multikulturore që sigurojnë zhvillim dhe cilësi të jetës për të gjithë qytetarët.

Misioni i komunës është - i hapur për të rinjtë, një partner efikas dhe frymëzues në vendosjen e standardeve moderne.

Brenda administrimit të saj, Komuna e Strumicës ka një Sektor për Zhvillimin Ekonomik Lokal dhe Mbrojtjen e Mjedisit, i përbërë nga një njësi për zhvillimin ekonomik lokal, një njësi për mbrojtjen e mjedisit dhe një sektor për bashkëpunim ndërkombëtar dhe fondet evropiane. Në këtë sektor, Komuna e Strumicës ka punësuar një inspektor të autorizuar mjedisor përgjegjës për monitorimin dhe mbrojtjen e mjedisit dhe menaxhimin e mbeturinave. Gjithashtu pjesë e administratës komunale është Departamenti i Planifikimit Urban dhe Affairsëstjeve Komunale, i cili përfshin Departamentin e Planifikimit Urban, Departamentin e Punëve Publike dhe Departamentin e Menaxhimit të Tokës në Ndërtim. Në këtë sektor, Komuna e Strumicës ka punësuar inspektorë civilë dhe komunal. Inspektorët e mjedisit, ndërtimeve dhe komunave do të marrin pjesë aktive në monitorimin e zbatimit të masave të planifikuara të zbutjes së projektit "Valorizimi Ekonomik i Ofertës Turistike Kulturore dhe Alternative të Kullave të Sharrit në Destinacionin Turistik të Strumicës". Fotografia e mëposhtme tregon organogramin e organizimit të brendshëm të administratës komunale në Komunën e Strumicës.

Plani i menaxhimit të mjedisit jetësorë për nën-projektin "Vlerësimi Ekonomik i ofertës së turizmit kulturor dhe alternativ i Kullat e Mbretit në Destinacionin e Turizmit në Strumicë"

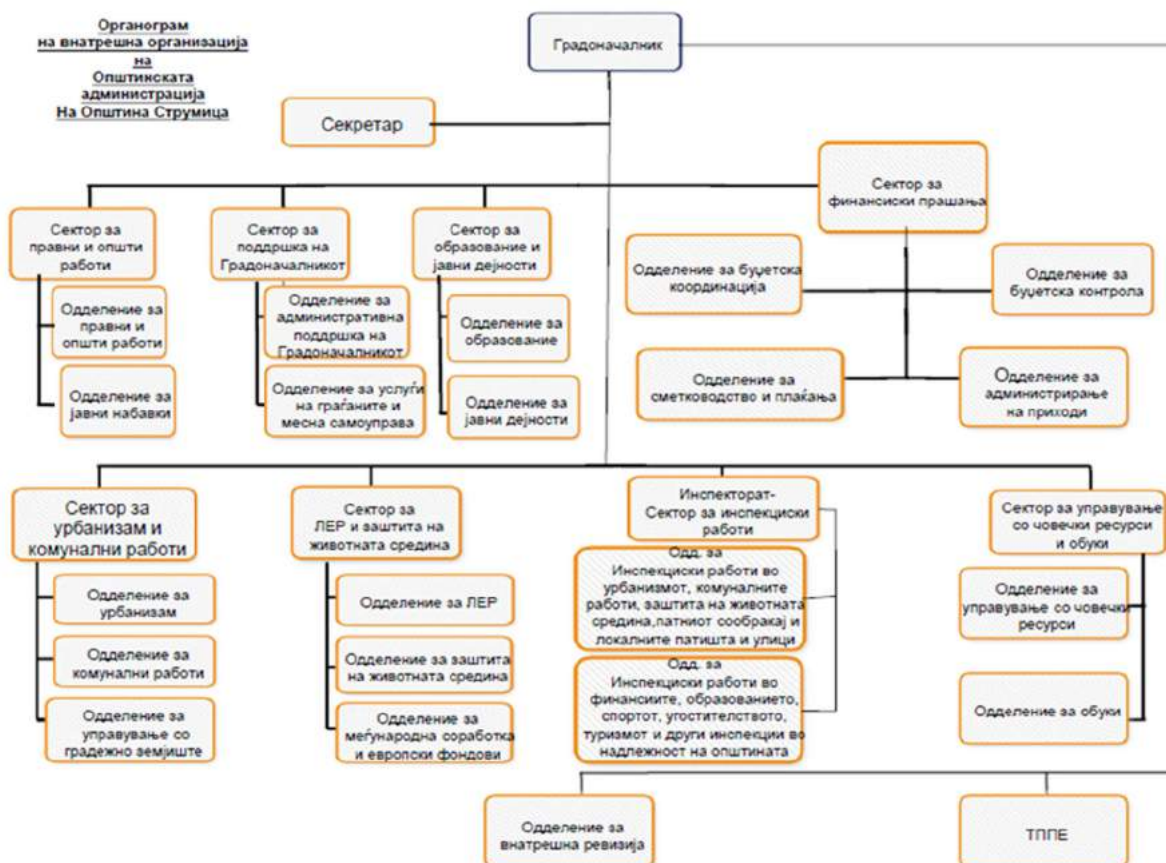

Figura 20 Tabela organizative e organizimit të brendshëm të administratës komunale në Komunën e Strumicës

Sipas Vendimit për ta shpallur Kullat e Mbretit si trashëgimi kulturore me rëndësi të veçantë, për çdo veprimtari në vendin e Kullat e Mbretit në lidhje me ndërtimin dhe rindërtimin, Ministria e Kulturës duhet të lëshojë një autorizim bazuar në një mendim paraprak të Institucionit Kombëtar. Instituti dhe Muzeu i Strumicës. Instituti Kombëtar i Institutit dhe Muzeu Strumica dhanë një mendim të favorshëm dhe ia paraqitën Ministrisë së Kulturës për miratim.

4.6. Qëllimi i Planit të Menaxhimit të Mjedisit dhe Planit të Menaxhimit të Trashëgimisë Kulturore / Njoftimit Publik dhe Konsultimeve Publike

Qëllimi i Planit të Menaxhimit të Mjedisit për projektin "Vlerësimi ekonomik i ofertës turistike kulturore dhe alternative të Carevi Kuli në një destinacion turistik Strumica" është të identifikojë me kohë ndikimet mjedisore që do të vijnë nga realizimi i aktiviteteve të planifikuara të projektit për zbutje; minimizimi janë propozuar masa për mbrojtjen e mjedisit dhe korniza kohore për zbatimin e masave, me personat përgjegjës për zbatimin e Planit dhe kostot e vlerësuara.

Plani i përgatitur i Menaxhimit të Mjedisit, përfshirë Planin e Menaxhimit të Trashëgimisë Kulturore për nën-projektin e propozuar, do të jetë pjesë e Kontratës me Kontraktorin e detyruar të zbatojë masat e parashikuara në Planin e Zbutjes. Inxhinieri Mbikëqyrës është përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin e zbatimit të masave të propozuara në përputhje me Planin e Monitorimit dhe raportimin para investitorëve dhe Zyrës së Projektit (Komuna e Strumicës dhe Projekti Lokal dhe Rajonal i Konkurrencës / LRPK).

Publiku do të përfshihet në procedurën e vlerësimit të ndikimit të projektit duke organizuar dëgjim publik në ambientet e Komunës së Strumicës. Plani i menaxhimit të mjedisit për nën-projektin do të vihet në dispozicion në kopjim në ambientet e Komunës së Strumicës dhe do të publikohet në faqet e internetit të LRCC, Agjencisë për Promovimin dhe Mbështetjen e Turizmit dhe faqen në internet të Komunës së Strumicës ku do të vihet në dispozicion të publikut. për një periudhë prej 14 ditësh. Për konsultim me publikun, një hapësirë e shtypur do të jetë e disponueshme në ambientet e Komunës së Strumicës. Me një thirrje publike për pjesëmarrje në një debat publik në takim (me kohën dhe vendin) do të bëhet me PMM. Takimi i debatit publik do të organizohet në fund të periudhës së konsultimit. Në mënyrë aktive, Aplikuesi do të informojë dhe ftojë palët e interesuara përfshirë OJQ-të lokale, komunitetet e prekura dhe me fonde të përshtatshme. Do të përcaktohet një kontakt për të mbledhur komente mbi Planin e Menaxhimit të Mjedisit dhe Planin e Menaxhimit të Trashëgimisë Kulturore të paraqitur gjatë periudhës së shqyrtimit publik të Planeve, si dhe gjatë dëgjimit publik dhe do t'i përfshijë ato në Raportin e dëgjimit publik të mbajtur si pjesë e Planit. Kjo do të bëjë të mundur që aplikantët të bëjnë komentet e tyre në dispozicion dhe të marrin komente përkatëse përpara se të përfshijnë përgjigje për komentet dhe komentet në finale.

Plani i Menaxhimit të Mjedisit jetësorë dhe Plani i Menaxhimit të Trashëgimisë Kulturore.

5. Ndikimet në mjedisin jetësorë dhe trashëgiminë kulturore

Zbatimi i aktiviteteve të parashikuara në nën-projektin "Vlerësimi ekonomik i ofertës turistike kulturore dhe alternative të Kullat e Mbretit në destinacionin turistik Strumica" mund të shkaktojë ndikime të caktuara në mjedis.

Përgatitja e këtij plani është për të lokalizuar dhe vërtetuar ekzistencën e disa efekteve të dëmshme në mjedis, si rezultat i aktiviteteve të projektit që do të zhvillohen në realizimin e aktiviteteve të planifikuara të projektit.

Ndikimet mjedisit jetësorë të këtij lloji të aktivitetit të projektit kategorizohen në dy lloje kryesore të aktiviteteve:

- Faza e rindërtimit (duke përfshirë të gjitha aktivitetet e ndërtimit të përmbytura me nën-projektin),
- Faza operative

5.1.Ndikimet

Në fazën e rindërtimit priten ndikimet e mëposhtme:

- Ndikimi i pluhurit të shkaktuar nga aktivitetet e rindërtimit;
- Mbeturinat komunale, mbeturinat e ndërtimit dhe mbeturinat e biodegradueshme;
- Ujërat e zeza dhe të shiut (nga stuhia);
- zhurma nga aktivitetet e ndërtimit;

Në fazën operative, na presim ndikimet e mëposhtme:

- mbeturinat komunale;
- ndikimet e lehta.

5.1.1. Ndikimet në ajër

Ndotja e ajrit shkaktohet nga ndikimet e ndotësve nga pikat e lëvizshme dhe ato të pikave, gjithashtu me ndikimet e substancave bio-kimike të krijuara në procesin e djegies së karburantit. Të dhënat për shpërndarjen e ndotësve në mjedis dhe ndryshimet në përqendrimin e tyre me kalimin e kohës, si dhe ndikimin e cilësisë së ajrit në format e jetës janë gjithashtu tregues të rëndësishëm në procesin e vlerësimit të ndikimit në cilësinë e ajrit.

Faza e rindërtimit

Gjatë fazës së zbatimit të aktiviteteve të projektit të nënprojektit "Vlerësimi ekonomik i ofertës turistike kulturore dhe alternative të Carevi Kuli në destinacionin turistik Strumica" janë identifikuar ndikimet e mëposhtme në cilësinë e ajrit:Влијанија одиздувна прашина од реконструкција;

- Ndikimet e gazrave të shkarkimit nga makineritë e ndërtimit.
- Pluhuri i krijuar nga aktivitetet e parashikuara, i përfaqësuar nga puna manuale (gërmime manuale, pastrimi i shtigjeve ekzistuese, aktivitetet e ndërtimit të rrugëve dhe fortifikimet e

kështjellës, etj.) Mund të ndikojnë në mjedisin rrethues, në varësi të madhësisë dhe kushteve të grimcave. gjatë aktiviteteve, kryesisht për shkak të shpejtësisë së erës (e cila ndikon në shpërndarjen e tyre - transmetimin).

- Ndikimet nga gazrat e shkarkimit në ajër do të gjenerohen nga makineri transporti që do të mbajnë materiale tampon për shtegun e biçikletës. Ndotësit më të zakonshëm të emetuar nga gazrat e shkarkimit janë SO₂, NO_x, CO, PM₁₀, karbohidratet e pa djegura, sulfuri, plumbi, benzina dhe hidrokarburet e tjera aromatike që kontribuojnë në prodhimin sekondar të ozonit, të gjitha këto janë të pranishme si efekte të drejtpërdrejta ose indirekte të shëndetit. dhe mjedisi.

Lloji dhe sasia e gazrave shtes do të varet kryesisht nga lloji i karburantit, gjendja e automjeteve, shpeshësia e lëvizjes dhe kohëzgjatja e aktiviteteve të tyre. Sidoqoftë, cilësia e karburantit në Maqedoni ndjek standardet evropiane dhe kontrollohet nga laboratorët e akredituar. Prandaj, mund të konkludojmë që emetimet nga burimet e lëvizshme të përfshira në këtë nën-projekt nuk paraqesin kërcënim për cilësinë e ajrit.

Gjatë aktiviteteve të rindërtimit, receptorët më të ndjeshëm që do të ekspozohen ndaj ndikimeve të ajrit do të jenë punonjësit dhe biodiversiteti përgjatë rrugës lokale të caktuar për rindërtim. Ndikimi në cilësinë e ajrit mund të vlerësohet si afatshkurtër, lokal, indirekt, i kthyeshëm, me një intensitet të ulët të ndikimit në mjedis.

Faza Operative

Asnjë ndikim i ajrit nuk pritet gjatë funksionimit të aktiviteteve të planifikuara nën-projekt.

5.1.2. Ndikimet e ujit

Faza e rindërtimit

Gjatë fazës së rindërtimit, sipas aktiviteteve të nën-projektit, vetëm ndikimet e ujit sanitar mund të priten nga punëtorët që do të kryejnë aktivitetet e planifikuara. Sasia e ujit sanitar do të jetë shumë e vogël dhe si rezultat i nevojave të higjienës së punëtorëve (larja e duarve, etj.). Ndikimet e mundshme mund të vlerësohen si afatshkurtra, lokale, indirekte, të kthyeshme, me një intensitet të ulët të ndikimit në mjedis.

Faza Operative

Asnjë ndikim i ujit nuk pritet gjatë funksionimit të aktiviteteve të planifikuara nën-projekt.

5.2. Gjenerimi dhe Menaxhimi i mbeturinave

Menaxhimi i duhur i mbetjeve në përputhje me normat ndërkombëtare përgjithësisht të pranura dhe legjislacionin kombëtar do të zvogëlojë ndikimin negativ të mbeturinave në mjedis.

Situata e përgjithshme e administrimit të mbeturinave mund të vlerësohet si pjesërisht e kënaqshme pasi nuk plotëson kriteret e përcaktuara në direktivat evropiane të administrimit të mbeturinave, veçanërisht në lidhje me mbledhjen e mbeturinave, mungesën e një sistemi të integruar të administrimit të mbeturinave dhe gjendjen e deponive komunale dhe shfaqja e një numri të madh deponish të paligjshme.

Ndërmarrja e Shërbimeve Publike (PCKD) "Komunalec" - Strumica është përgjegjëse për pastrimin, grumbullimin, transportimin dhe deponimin e mbeturinave në Komunën e Strumicës. Qëllimi i këtij sektori është plotësimi i nevojave të qytetarëve dhe punëtorëve për sa i përket higjienës komunale. Këto përfshijnë: grumbullimin, transportimin dhe largimin e mbeturinave nga zonat e banimit individual, përdorimin nga personat juridikë, zanatet dhe dyqanet e shitjes me pakicë, depozitimin dhe akomodimin e tij, si dhe pastrimin e vendeve publike (rrugë, sheshe, etj.).

Plani i menaxhimit të mjedisit jetësorë për nën-projektin "Vlerësimi Ekonomik i ofertës së turizmit kulturor dhe alternativ i Kullat e Mbretit në Destinacionin e Turizmit në Strumicë"

Shumica e fraksioneve të mbeturinave nga Komuna e Strumicës hidhen në deponinë sanitare Shapkar që ndodhet në fshatin Dobrosinci. Deponia është në një distancë prej 10.5 km me vendin nën-projekt. Vendndodhja e deponisë Shapkar miratohet nga Komuna e Strumicës me Vendim të 31.05.1983. Ky vendim është paraqitur në Shtojcën 3 të këtij dokumenti.

Për më tepër, vendndodhja e kësaj deponie është propozuar të jetë një deponi rajonale për rajonin Juglindor në Republikën e Maqedonisë.

Figura 21 Vendndodhja e tregimit satelitor të deponisë Shapkar dhe vendndodhjes së nën -projektit.

Faza e rindërtimit

Gjatë aktiviteteve të nën-projektit "Vlerësimi ekonomik i ofertës turistike kulturore dhe alternative të Kullat e Mbretit në destinacionin turistik Strumica", do të gjenerohen mbeturina komunale nga punëtorët, mbeturina ndërtimi, mbeturina gërmimesh (materiale tokësore) dhe mbetje biodegraduese faza e rindërtimit.

Prodhuesit e mbeturinave janë të detyruar të shmangin prodhimin e mbeturinave dhe të zvogëlojnë efektet e dëmshme të mbeturinave në mjedis, jetën e njerëzve dhe shëndetin.

Për menaxhimin e duhur të mbeturinave, mbeturinat e krijuara nga punëtorët dhe mbetjet interne që nuk mund të përdoren përsëri duhet të depozitohen në një deponi legale. Kontraktuesi do të duhet të lidhë një kontratë me një mjet të licencuar që do të mbledhë dhe transportojë mbeturinat e krijuara. Prodhimi i mbetjeve të rrezikshme nuk pritet në këtë fazë, por nëse ka, do të duhet të mbledhen dhe transportohen nga një kompani e specializuar në administrimin e një lloji të veçantë të mbeturinave të rrezikshme.

Llojet e mbeturinave të krijuara gjatë aktiviteteve të rindërtimit për rindërtimin e seksionit, si dhe mënyra e trajtimit të tij janë dhënë në tabelën e mëposhtme:

Tabela 2 Llojet e mbeturinave dhe sasive

Faza	nr	Lloji i mbeturinave	Numri i listës së llojeve të mbeturinave (Gazeta Zyrtare Nr. 100/2005)	Sasia e mbeturinave në vit shprehet në ton ose gallone	Trajtimi i mbeturinave (përpunimi, ruajtja, transferimi, asgjësimi, etj.)	Emri i personit juridik që merret me mbeturinat dhe vendndodhjen e depozitimit të mbeturinave (deponi)
Faza e rindërtimit	1	Mbeturinat e përziera komunale	20 03 01	Në mundet të përcaktuar	Magazinimi i përkohshëm në çanta, kontejnerët heqës të vendosur në vendin e rindërtimit	JKPD Komunalec
	2	Mbetjet organike (bimë, rrënjë, etj.)	20 02	Shuma e saktë nuk mund të përcaktohet	Vendndodhja e depozitave e caktuar nga komuna deri në dorëzimin në CPKD komunale	JKPD Komunalec
	3	Mbeturinat në ndërtim	17 03 02	Shuma e saktë nuk mund të përcaktohet	Magazinimi në një vend të përshtatshëm deri në asgjësimin e një deponie legale për mbeturina të ndërtimit	JKPD Komunalec
	4	Materiale prej dheu	17 05 06	Shuma e saktë nuk mund të përcaktohet	Magazinimi në një vend të përshtatshëm deri në ripërdorimin (nëse është e mundur) ose asgjësimin e një deponie legale	JKPD Komunalec
Faza operative	5	Mbeturinat e përziera komunale (nga zonat ikonike)	20 03 01	Shuma e saktë nuk mund të përcaktohet	Hedhja e përkohshme në kontejnerë dhe transporti dhe deponimi i deponive legale	JKPD Komunalec

Faza operative

Gjatë funksionimit të përmbajtjes së parashikuar të projektit, pritet të gjenerojnë mbeturina komunale nga vizitorët që e kanë përdorur atë. Në këtë fazë, komuna do ta detyrojë JPKD Komunalec që rregullisht dhe në mënyrë adekuate të mbledhë mbeturinat e krijuara komunale dhe t'i transportojë ato në deponinë komunale "Shapkar", fshati Dobroshinci

5.3.Emetimet e tokës

Ndikimet në tokë gjatë zbatimit të aktiviteteve të projektit do të jenë të pa rëndësishme për shkak të shkallës së vogël të aktiviteteve të planifikuara.

Faza e rindërtimit

Në këtë fazë, mund të ndodhë ndikimi i mëposhtëm:

- Menaxhimi jo i duhur i mbeturinave të gjeneruara në vend..

Faza operative

Asnjë ndikim i tokës nuk pritet gjatë fazës operative.

5.4. Zhurma dhe dridhja

Faza e rindërtimit

Gjatë zbatimit të aktiviteteve të parashikuara të projektit, do të ketë një ngritje të nivelit të zhurmës për shkak të aktiviteteve të parashikuara të nën-projektit.

Distancat nga vendbanimet, veçoritë gjeologjike dhe konfigurimi i terrenit janë thelbësore për ndikimin e zhurmës në mjedisin jetësorë.

Kushtet meteorologjike kanë një ndikim të madh në intensitetin e zhurmës. Drejtimi dhe shpejtësia e erës ndikojnë në sulmet ajrore, ndërsa shpërndarja e tingullit ndikohet nga shpejtësia dhe temperatura e erës, dhe varet nga lartësia dhe konfigurimi i terrenit. Era bën që intensiteti i tingullit të rritet, domethënë rritja e intensitetit të tingullit është pothuajse gjithmonë në drejtim të erës. Ndikimi i erës në intensitetin e zhurmës është gjithmonë më i madh në dimër.

Vlerat kufitare për treguesit bazë të zhurmës në mjedisin jetësorë përcaktohen në Rregulloren e Kufijve të Nivelit të Zhurmës (Gazeta Zyrtare Nr.147 / 08). Sipas shkallës së mbrojtjes nga vlerat kufi të zhurmës për treguesit bazë të zhurmës në mjedisin jetësorë të shkaktuara nga burime të ndryshme nuk duhet të jenë më të larta se:

Tabela 3 Nivelet e zhurmës në zona

Fusha ndryshon sipas nivelit të mbrojtjes së zhurmës	Niveli i zhurmës i shprehur në dB (A)		
	Ld	Lv	Ln
Zona e shkallës së parë	50	50	40
Zona e shkallës së dytë	55	55	45
Zona e shkallës së tretë	60	60	55
Zona e shkallës së katërt	70	70	60

Legjenda: -Ld - ditë (periudha 7:00 - 19:00 pasdite) -Lv - mbrëmje (periudha 19:00 - 23:00) - Ln - nata (ora 23:00 - 7:00)

Zonat nën nivelin e mbrojtjes nga zhurma janë të listuara në Rregulloren për vendndodhjen e stacioneve matëse dhe stacioneve matëse (Gazeta Zyrtare e RM nr. 120/08).

- Zona me shkallë I të mbrojtjes nga zhurma;
- Zona me shkallë të II të mbrojtjes nga zhurma;
- Zona me shkallë III të mbrojtjes nga zhurma;
- Sipërfaqe me shkallë IV të mbrojtjes nga zhurma

Sipas Rregullores për vendndodhjet e vendkalimeve dhe pikave matëse ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" Nr. 120/08), lokacioni i projektit do të jetë në Nr.1 të Nivelit të Mbrojtjes së Zhurmës, Turizmit dhe Zonës Rekreative, Zonat Pranë të pajisjeve mjekësore dhe spitaleve dhe zonës së parqeve kombëtare dhe rezervave natyrore.

Faza operative

Gjatë fazës operative vetëm zhurma që do të shfaqet në vendet nën-projekt do të jetë zhurma nga vizitorët në sitin arkeologjik dhe në shinat dhe shtigjet e çiklizmit.

5.5. Biodiversiteti (flora dhe fauna)

Me realizimin e projektit, ndikimi i aktiviteteve të parashikuara nga projekti në florën dhe faunën përreth do të ndodhë në fazën e rindërtimit dhe funksionimit. Nuk ka lloje të rralla dhe të rrezikuara të florës dhe faunës, si dhe zona për mbrojtjen e natyrës në ose pranë lokacioneve ku planifikohen aktivitetet e projektit (shtrirja ekzistuese rrugore lokale, si dhe dy shtegtime). Vendndodhja nuk është afër zonave të mbrojtura, kështu që nuk ka habitatet kritike ose natyrore që mund të rrezikohen.

Faza e rindërtimit

Në këtë fazë, ndikimet në biodiversitetin përreth mund të lindin si rezultat i aktiviteteve të planifikuara për restaurimin e mureve dhe kullave dhe pastrimin e shtigjeve dhe shtigjeve të biçikletave. Ndikimet do të manifestohen duke hequr bimësinë e ulët të barit dhe shkurreve.

Faza operative

Ndikimet në biodiversitet nuk priten gjatë fazës operative.

5.6. Ndikimet e dritës

Në fazën operative të nën-projektit, me instalimin dhe funksionimin e ndriçimit Kullat e Mbretit, do të ndodhë një ndikim i lehtë.

Për shkak të rrethinës së qytetit të Strumicës, pozicionit të lokalitetit arkeologjik në raport me qytetin dhe sasi të dritës nga qyteti i Strumicës, ndikimi i ndotjes së dritës do të jetë lokal dhe me intensitet të ulët.

5.7. Ndikimet shoqërore

Aktivitetet e projektit nuk përfshijnë shpronësimin e tokës, prandaj nuk ka ndikime sociale si rezultat i shpronësimit të tokës dhe problemeve të lidhura me migracionin. Gjatë zbatimit të aktiviteteve të parashikuara, ndikime të caktuara në popullatën lokale mund të ndodhin si rezultat i funksionit të kufizuar / të pjesshëm të gjurmëve dhe shtigjeve të çiklizmit, zhurmës, emetimit të pluhurit, etj., Por këto ndikime do të jenë afatshkurtra dhe të kufizuara në hapësirën përreth vendndodhjes së parashikuar me aktivitetet e projektit.

5.8. Ndikimet në shëndetin dhe sigurinë e njerëzve që vizitojnë dhe vendasit

Rindërtimi dhe faza operative

Për shkak të faktit se vendndodhja e aktiviteteve të nën-projektit është afër qytetit të Strumicës dhe për shkak të faktit se shtigjet dhe shtigjet e biçikletave përdoren për përdorim rekreativ, ekziston një rrezik i mundshëm për sigurinë e popullatës lokale që do të përdorë shtigjet gjatë fazës së rindërtimit.

Gjatë fazës së rindërtimit, më të ekspozuarit ndaj rreziqeve të mundshme të sigurisë do të jenë punëtorët e punësuar. Rreziku më i lartë do të jetë funksionimi i kullave me performancë të lartë dhe mureve të fortesës.

Ndikime të tjera të mundshme negative për shëndetin dhe sigurinë tek punëtorët, vendasit dhe vizitorët janë:

- Mosrespektimi i procedurës kombëtare për sigurinë dhe shëndetin në punë;
- Mos respektimi i rregulloreve të sigurisë së komunitetit lokal;
- Rritje e nivelit të pluhurit;

Këto ndikime janë lokale dhe të kufizuara në periudhën e parashikuar për zbatim. Mund të ketë efekte të dëmshme në sigurinë dhe shëndetin e punëtorëve si rezultat i mosrespektimit të procedurave kombëtare për sigurinë dhe shëndetin në punë. Këto ndikime janë lokale, të kufizuara në vendin ku do të zhvillohet rindërtimi dhe ndërtimi, dhe janë të kufizuara në periudhën e aktiviteteve të ndërtimit, pa mundësi të shfaqjes afatgjatë dhe të përsëritur.

Gjatë fazës operative, rreziku më i madh për vizitorët do të jetë kur vizitojnë pjesët më të larta të Kullave të lokalitetit arkeologjik të Kullat e Mbretit, veçanërisht nëse këto nuk janë përshtatur dhe siguruar.

5.9. Ndikimet në trashëgiminë kulturore

Ndikimet e mundshme në trashëgiminë kulturore që mund të shfaqen gjatë zbatimit të aktiviteteve të nën-projektit, janë analizuar dhe përshkruar në "Planin e Menaxhimit të Trashëgimisë Kulturore për Vlerësimin Ekonomik të Ofertave Turistike Kulturore dhe Alternative të Kullat e Mbretit", destinacioni turistik Strumica.

6. Masat për të shmangur, zbutur dhe zvogëluar ndikimet në mjedis jetësorë dhe trashëgiminë kulturore

Masat zbutëse përshkruhen në këtë pjesë, dhe masat e detajuara të zbutjes së detyrueshme janë paraqitur në tabelën në kapitullin e Planit të Zbutjes dhe Monitorimit.

Kontraktuesi duhet të përputhet me të gjitha kërkesat në mënyrë që të largojë potencialin e dëmtimit të punëtorëve, vendasve dhe turistëve. Të gjitha aktivitetet e rindërtimit duhet të kryhen nga punëtorë të trajnuar.

Palët përgjegjëse për zbatimin e planit për zbutjen dhe monitorimin e mjedisit jetësorë janë:

1. Kontraktori (ndërmarrja e përzgjedhur në tender)
2. Inxhinier mbikëqyrës
3. Aplikuesi / Komuna e Strumicës

6.1. Ajri

Gjatë punës së rindërtimit, masat parandaluese duhet të zbatohen për të minimizuar ndikimet e pafavorshme të ajrit:

- spërkatja me ujë për të zvogëluar sasinë e pluhurit të shkarkuar
- shmang'ja e makinerive të punës në të ashtuquajturat "pasive" (për makineri transporti);
- përcaktimin e periudhës së funksionimit të makinerive;
- banorët / njerëzit e ndjeshëm do të informohen për aktivitetet e ndërtimit dhe orarin e punës;
- Zbatimi i mirëmbajtjes së rregullt periodike dhe parandaluese të pajisjeve dhe makinerive ndërtimore për të minimizuar ndikimet.

6.2. Uji

Gjatë rindërtimit, masat parandaluese duhet të zbatohen për të minimizuar ndikimet negative në sipërfaqen dhe ujërat nëntokësor:

- Të kryhet mirëmbajtja e rregullt e pajisjeve dhe automjeteve, si dhe riparime periodike sipas procedurave për të minimizuar rrjedhjet, ndikimin dhe shpërndarjen.
- Përdorimi i rrugëve ekzistuese të hyrjes për transport;
- Zgjedhja e kujdesshme e hapësirës për ruajtjen e materialit ndërtimor, depove / deponimit në kohë të mbeturinave të ndërtimit (në koordinim me personelin përgjegjës komunal);
- Asnjë lloj i mbeturinave nuk do të hidhet në mjedis, përfshirë trupat ujorë;
- Prurjet e lumenjve, nëse ka, do të izoloohen nga punimet;
- Do të ketë menaxhim të rrjedhjes sipërfaqësore për të parandaluar ndotjen e ujit;
- Нема да има испуштање на контаминирана вода во животната средина без претходен третман;
- Masat e erozionit të tokës do të zbatohen kur është e nevojshme.
- Tualetet e lëvizshëm duhet të vendosen në vende të përshtatshme.

6.3. Mbeturinat

Gjatë rindërtimit, masat parandaluese të mëposhtme duhet të zbatohen në mënyrë që të minimizohet ndikimi negativ në mbeturina:

- Klasifikimi i mbeturinave sipas Listës Kombëtare të Mbetjeve (Gazeta Zyrtare Nr. 100/05);
- Përcaktimi i karakteristikave të mbeturinave;
- Magazinimi i vendeve të përcaktuara për këtë qëllim;
- Nëse mbeturinat kanë një ose më shumë karakteristika të rrezikshme, burimi dhe / ose pronari është i detyruar të klasifikojë kategorinë e mbeturinave të rrezikshme dhe t'i trajtojë ato si mbeturina të rrezikshme. Nuk do të ketë përzierje të llojeve të mbeturinave;
- Vendosija e kontaktit me mbledhësit e autorizuar, transportuesit e fraksioneve të ndryshme të mbeturinave dhe sigurimin e asgjësimit përfundimtar të tij;
- Aktivitetet e rindërtimit do të përfundojnë vetëm pasi të jenë hequr të gjitha mbeturinat (mbeturinat nuk duhet të lihen në vendin e ndërtimit) / mbledhur nga një kompani e autorizuar;
- Ndalohet djegia e mbeturinave në vendin ku do të bëhet rikonstruksioni.

Mbetjet e krijuara gjatë vendbanimit dhe punës së punonjësve të Kontraktuesit, duke aplikuar praktikën më të mirë të menaxhimit, duhet të grumbullohen, transportohen dhe depozitohen në një deponi që plotëson standardet themelore në përputhje me aktet ligjore. Gjatë funksionimit të aktivitetëve të nën-projektit, entiteti që administron shtigjet dhe sitin arkeologjik duhet të përgatisë dhe zbatojë një plan të duhur të administrimit të mbeturinave.

6.4. Toka

Zona e vendit ku do të bëhet rikonstruksioni do të kufizohet në rrugën ekzistuese me banka dhe lehtësira kullimi.

- Planifikimi i kujdesshëm i punimeve të rindërtimit për të zvogëluar efektet negative dhe për të siguruar parandalimin e ndotjes së tokës;
- Ulja e madhësisë së lokcionit për të minimizuar ndikimin në tokë;
- ë gjitha substancat e rrezikshme të tilla si karburantet, lubrifikantët, ngjitësit, si dhe mbeturinat e paketimit dhe mbetjet e rrezikshme (nëse ka) duhet të ruhen në kontejnerë të veçantë të përshtatshëm (të përshtatshëm për pranimin dhe mbajtjen e çfarëdo lloji rrjedhjeje) të depozituara në vend, të mbrojtur nga moti ekstrem (shiu, dëbora, era);
- Mbrojtja e materialeve të ndërtimit dhe ndalimi i aktivitetëve ndërtimorë në rast të reshjeve të mëdha;
- Zona e vendit ku do të bëhet rikonstruksioni të jetë i kufizuar;
- Në rast të tokës së ndotur nga lëshimi eventuale i vajrave të ndërtimit, toka e ndotur duhet të hidhet dhe trajtohet si mbeturina e rrezikshme, dhe Kontraktuesi do të veprojë në përputhje me nenin 57 të Ligjit për Menaxhimin e Mbeturinave për trajtimin e mëtutjeshëm të mbeturinave të rrezikshme. ("Gazeta Zyrtare e RM" Nr. 68/04, 71/04, 107/07, 102/08, 134/08, 82/09, 124/10, 09/11, 47/11, 51/11, 163 / 11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15, 156/15, 39/16 dhe 63/16);

- Parandalimi i erozionit të tokës do të zbatohet në vendet e cenueshme.

6.5. Zhurma

Gjatë punës së rindërtimit, masat parandaluese duhet të zbatohen në mënyrë që të minimizohet ndikimi negativ i zhurmës:

- Aktivitetet e rindërtimit mund të zhvillohen vetëm gjatë ditës (7-19)
- Aktivitetet e rindërtimit duhet të planifikohen për të zvogëluar kohën e përdorimit të pajisjeve që prodhojnë më shumë zhurmë;
- Përdorimi i praktikave më të mira të ndërtimit me theks të veçantë në nivelet e zhurmës.

6.6. Biodiversiteti (flora dhe fauna)

Për të zbutur ndikimet e identifikuar, rekomandohet që zona të pastrohet nga bari i ulët dhe

bimësia dhe shkurre sa më të vogla të jetë e mundur. Vetëm sipërfaqja që duhej të pastrohe t.

Ndalohet mbledhja e druve të zjarrit nga dhe përreth zonës së punës; ndezja e zjarrit / zjarrit brenda vendndodhjes së nën-projektit është gjithashtu e ndaluar. Ndalohet shqetësimi i kafshëve dhe mbledhja e bimëve në zonë.

6.7. Drita

Për të lehtësuar ndotjen e drites nga rrufeja të degëzimeve dhe kullat, pajisjet e duhura të rrufesë (reflektorët) duhet të instalohen në një kënd të duhur me vendin arkeologjik.

6.8. Aspektet sociale

Për të zbutur ndikimet e mundshme sociale, Komuna e Strumicës duhet të zhvillojë dhe implementojë një mekanizëm të duhur të ankesave për vendasit dhe vizitorët.

6.9. Shëndeti dhe siguria në punë e vizitorëve dhe vendasve.

Gjatë fazës së rindërtimit, masat e mëposhtme duhet të zbatohen për të zbutur ndikimet e mundshme në shëndetin dhe sigurinë e popullatës lokale duke përdorur shtigjet e këmbësorëve dhe biçikletave duhet të zbatohen masat e mëposhtme::

- Shirita adekuat paralajmërues dhe shenja informuese rreth lokaionit duhet të sigurohen dhe mirëmbahen gjatë punës së rindërtimit;

- Kufizimi i lëvizjes së çiklistave dhe këmbësorëve midis vendit të ndërtimit dhe zonave të mbuluara.

- Informimi i popullatës lokale për aktivitetet e projektit përmes mediave lokale.

Për të zbutur ndikimet e mundshme mbi shëndetin dhe sigurinë e punëtorëve gjatë fazës së rindërtimit, do të zbatohen masat e mëposhtme:

- Pajtueshmëria me legjislacionin e zbatueshëm të shëndetit dhe sigurisë;

- Përdorimi i rregullt i pajisjeve mbrojtëse personale;

- Arritja deti te mjetet e ndihmës së parë për kujdesin shëndetësor dhe lëndimet;

- Shënimi i duhur i lokacioneve të nën-projektot të mbuluara nga aktivitetet e projektit;

- Gjatë punës së rindërtimit, duhet të sigurohen dhe mirëmbahen tabela të përshtatshme paralajmërimi dhe shenja informacioni në vend.

- Masat mbrojtëse të përshtatshme për të punuar në lartësi (jelekë sigurie dhe rripa pune të lartësisë)

- Kontrolllet e rregullta të skelave kur përdoren;

- Kontrollimi i rregullt i pajisjeve dhe mjetet që do të përdoren;

- Të gjithë punëtorët duhet të jenë të vetëdijshëm për rreziqet e zjarrit dhe masat e zjarrit, dhe duhet të jenë të trajnuar për t'u marrë me aparatet e zjarrit, hidratuesit dhe pajisjet e tjera që përdoren për shuarjen e zjarreve.

- Montimi dhe mirëmbajtja e tualeteve të lëvizshëm në vend;

Gjatë fazës operative, masat e mëposhtme duhet të zbatohen për të zbutur ndikimet e mundshme në shëndetin dhe sigurinë e vizitorëve në lokalitetin arkeologjik.:

- Instalimi i gardhit mbrojtës, në vendet ku ekziston rreziku i rënies nga lartësia;

- Montimi i shenjave informuese për rreziqet e mundshme për të gjithë lokalitetin arkeologjik;

- montimi dhe mirëmbajtja e tualeteve të lëvizshëm në vendin arkeologjik;

- Instalimi i gardhit mbrojtës, përgjatë shtigjeve për shëtitje, në vendet ku ekziston rreziku i rënies nga lartësia;

- Përgatitni një raport për mbrojtjen nga zjarri, sipas legjislacionit kombëtar, së bashku me një skemë evakuimi;

- Sigurimi i vazhdueshëm i pajisjeve të ndihmës së parë në lokalitetin arkeologjik;

6.10. Trashigimija kulturore

Masat për të zbutur ndikimet e mundshme në trashëgiminë kulturore që mund të lindin në zbatimin e aktiviteteve të nën-projektit, janë analizuar dhe përshkruar në Planin e Menaxhimit të

Trashëgimisë Kulturore për projektin "Vlerësimi ekonomik i ofertave turistike kulturore dhe alternative të kullave të mbretit në destinacionin turistik" ".

36

Plani i Menaxhimit të Mjedisit dhe Menaxhimit Social (VNMS) është një dokument që përcakton masat, procedurat dhe përgjegjësitë e palëve të përfshira në zbatimin e projektit. ESMP përbëhet nga një sërë masash lehtësuese, monitoruese dhe institucionale që duhen ndërmarrë gjatë zbatimit, si dhe operacione për të eliminuar ndikimet e pafavorshme mjedisore dhe sociale, për të korrigjuar ose zvogëluar në një nivel të pranueshëm.

Aktivitetet kryesore zbutëse / përshkruhen në Tabelën 4.

Plani i zvogëlimit të ndikimit në mjedis gjatë fazës së rindërtimit dhe operacionit tregon masat zbutëse, kostot dhe përgjegjësitë në zbatimin e tyre. Plani gjen mënyra më të mira për të ndërmarrë veprime për të zvogëluar ose eliminuar ndikimet e pafavorshme.

Raportimi për zbatimin e ESMP do të jetë tremujore. Për të siguruar një shkallë të caktuar të ndikimit mjedisor tek Kontraktuesi, një klauzolë e përshtatshme do të futet në kontratat e punimeve, duke përcaktuar gjambat për mosrespektimin e dispozitave të kontraktimit mjedisor, p.sh. në formën e mbajtjes në pritje të disa prej pagesave derisa masat korrigjuese dhe nën-projekti të zbatohen në përputhje me madhësinë e tij në varësi të seriozitetit të shkeljes së kontratës. Në raste ekstreme, kontraktimi është i lidhur me kontratën.

Implementimi i masave të përcaktuara nga ESMP do të monitorohet nga një Mbikëqyrës / Inxhinier Mbikëqyrës, një Inspektor i autorizuar dhe / ose Inspektor Shtetëror i Mjedisit dhe Shërbimeve, si dhe një Ekspert i Mjedisit PPP.

Raporti i pranueshëm i monitorimit nga kontraktuesi ose mbikëqyrësi i lokacionit do të jetë kusht për pagimin e plotë të pagës së dakorduar me kontratë, si dhe kriteret teknike të cilësisë ose ekzaminime të cilësisë.

Zbatimi i masave do të monitorohet para fillimit të punës, gjatë dhe pas rindërtimit.

Shfrytëzuesi (Komuna e Strumicës) është e detyruar të paraqesë rregullisht raporte tremujore për zbatimin dhe monitorimin e masave për zbutjen e mjedisit (p.sh. në formën e një përmbledhje tabelare (plani i zbutjes së tabelave dhe planit të ujitjes) me një kolonë të statusit shtesë) të masave, vëzhgimeve dhe komenteve dhe Monitorimi i masës (e zbatuar / jo e zbatuar, rezultatet, vëzhgimet, komentet, shqetësimet, kur, etj.)

8. Plani i zbutjes së mjedisit jetësorë dhe social - Komuna e Strumicës

Aktivitet	Ndikimet e pritura mjedisit jetësorë	Masë lehtësuese e propozuar	Përgjegjësia për zbatimin e masës zbutëse	Periudha për zbatimin e masës lehtësuese	Kostoja e lidhur me zbatimin e masës zbutëse
Faza e para-konstruktimit / para-dizajnit					
Përgatitja e dokumentacionit teknik	Largimi i rreziqeve dhe ndikimet në mjedis jetësorë dhe trashëgiminë Kulturore	- Dokumentacioni i projektit i përgatitur në përputhje me legjislacionin përkatës për trashëgiminë kulturore, Institutin Kombëtar të Institutit dhe Muzeun Strumica - Dorëzimi i dokumentacionit të projektit dhe marrja e mendimit dhe miratimi nga institucionet përkatëse si Instituti Kombëtar Instituti dhe Muzeu Strumica, Ministria e Kulturës përpara fillimit të ndërtimit	Komuna e Strumicës, Institucioni Kombëtar Ministria e Kulturës	Para fillimit të prokurimit publik	
Përgatitja e kushteve të konservimit	Heqja e efekteve dhe rreziqeve për mjedisin jetësorë dhe trashëgiminë kulturore	Dorëzimi i dokumentacionit të projektit tek Instituti Kombëtar Instituti dhe Muzeu Strumica dhe institucionet e tjera përgjegjëse sipas legjislacionit (p.sh. Ministria e Kulturës)	Komuna e Strumicës,	Para fillimit të prokurimit publik	
Marrja e miratimit	Heqja e efekteve dhe rreziqeve për mjedisin jetësorë dhe trashëgiminë kulturore	Kushtet e konservimit të përfshira në prokurimin publik	Komuna e Strumicës,, PLRK	Para fillimit të prokurimit publik	

Marrja e miratimit	Heqja e efekteve dhe rreziqeve për mjedisin jetësorë dhe trashëgiminë kulturore	Kushtet e konservimit të përfshira në prokurimin publik	Komuna e Strumicës,, PLRK	Para fillimit të prokurimit publik	
Faza e aktiviteteve të ndërtimit					
Për shkak të ngjashmërisë së punimeve, ngjashmërisë së materialeve të përdorura dhe vendndodhjes së punimeve ndërtimore , analizat vlejnjë për të gjitha aktivitetet për punët ndërtimore , 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.2.5 dhe 5.2.6 Finalizimi , duke rinovuar dhe rindërtuar një shteg turistik nga Shtëpia lokale e Loven përmes lokalitetit të Shën Ilia dhe në Yam Chiflik me një gjatësi prej 2.33 km (5.1.1), - Rregullimi i peizazhit të një shtegu ekzistues shëtitje nga Shtëpia e Gjuetisë deri te Kullat e Mbretit 1,09 km e gjatë me gurë dhe shandanë,	Ndikimet e mundshme negative në shëndetin e punëtorëve, vizitorëve dhe turistëve për shkak të - Objektet e vendndodhjes - Devijimet nga masat mbrojtëse dhe masat e sigurisë - Devijimet nga masat e mbrojtjes së mjedisit dhe të sigurisë - Përfshirjet nga masat e mbrojtjes shëndetësore - Trajtimi i mbeturinave - Rritja e zhurmës - Rrit sasinë e ndotjes së ajrit nga pluhuri	- Korsi adekuate të paralajmërimit dhe l = 500 m, tabela informuese rreth ndërtesave dhe shtigjeve gjatë punës ndërtimore 50 numra - Për punëtorët - të zbatojnë masa të përcaktuara me ligj të sigurisë dhe shëndetit, të tilla si: a) përdorimi i pajisjeve dhe veshjeve mbrojtëse personale, b) të mbajë një nivel të mirë të higjienës; c) Prokurimi dhe mbajtja e mjeteve të kujdesit shëndetësor - ndihma e parë në një vend ndërtimi; - Kufizimi i trafikut midis pjesës së ndërtimit dhe hapësirave të objektit - Kufizoni rrugën e shpërndarjes së materialeve të reja dhe hudhjen e materialve të vjetra jashtë lokacionit. - Pajisjet dhe makineria duhet të operohen nga një personel me përvojë dhe të trajnuar për të zvogëluar rrezikun e dëmtimit. - Të gjithë punëtorët duhet të jenë të njohur me rreziqet nga zjarri dhe masat e mbrojtjes nga zjarri dhe të jenë të trajnuar në zjarrfikës, menaxhim hidrantësh dhe pajisje të tjera për zjarrfikëse.	Ofertuesi i Kontraktuesit Komunal Mbikëqyrës stafi (Inspektori Komunal	Gjatë zbatimit të veprimtarisë	Përfshirë në buxhetin e realizimit

(5.1.2), - Ndërtimi dhe rregullimi i shteg biçikletës malor 1.09 km (5.1.3) - Aranzhimi i qoshes familjare - shesh lojërash i bërë nga materiale natyrore për aktivitete familjare në natyrë, si dhe instalimi i tabelave dhe tabelave informuese. (5.1.4) - Vendosja e shenjave rrugore (5.1.5) - Rindërtimi dhe rigjallërimi i kullës veriperëndimore dhe frëngji dhe ndriçimi i tyre, (5.2.1)... - Rekonstruktimi dhe rivitalizimi dhe konzervimi i portalit të hyrjes, (5.2.2) - Ndërtimi i shkallëve me rampë në anën Jugore		• Punëtorët duhet të aftësohen në punën e duhur • Pajisjet dhe aparatet për shuarjen e zjarrit duhet të jenë funksional në rast nevojë. Pajisjet e ndihmës së parë duhet të jenë në dispozicion të stafit. • Procedurat për raste të kryerjes së nevojës personale. • Orari i pastrimit të lokacionit duhet të rritet për shkak të aktiviteteve shtesë të punës së mbeturinave. • Shumica e mbeturinave (jo në sasi) do të klasifikohen në Kapitullin 17 të Mbeturinave • "Ndërtim dhe prishje" me kodin e mbeturinave 17 01 - Mbeturinat e betonit, 17 09 04 - Mbeturinat e përziera nga kantieret e ndërtimit të trajtuara në bazë të Ligjit Kombëtar të Mbetjeve Inerte (ndarja në vend, grumbullimi dhe ruajtja e përkohshme, transporti përfundimtar destinacioni - deponi legale) • Bojërat, profilet e drurit (bordet, trarët ..), vida dhe materiale të tjera ndërtimore mund të krijohen gjatë projektit dhe të menaxhohen nga administrimi kombëtar i mbeturinave të rrezikshme (mbledhja e materialeve të rrezikshme veç e veç).			
---	--	---	--	--	--

(5.2.3) - - Ndriçimi i kalasë së Kullat e Mbretit, (5.2.4) - Rregullimi i hapësirës për ngjarje kulturore (skenae vogël e amfiteatrit) (5.2.5), -Ristrukturimi dhe ruajtja e pjesës së papërfunduar të kalasë me mure (5.2.6)		të etiketuara si mbetje të rrezikshme dhe të dorëzuara në një kompani të autorizuar); Kontraktori mbledh dhe shpërndan dhe ose transporton mbeturinat sipas kontratës së lidhur. • Aktivitetet e planifikuara të rindërtimit, nëse është e mundur, të kryhen jashtë orarit të punës ose për të shmangur momentet kur ekziston një frekuencë e lartë e turistëve dhe klientëve • Materiali duhet të mbulohet gjatë transportit për të shmangur hedhjen e mbeturinave dhe emetimet e pluhurit. • Përdorimi i pajisjeve të përshtatshme për të ulur nivelet e zhurmës • Mbetjet e rrezikshme duhet të grumbullohen, transportohen dhe përpunohen posaçërisht nga të gjitha llojet e mbeturinave nga një kompani e licencuar • Në vendin e ndërtimit, rruga e transportit duhet të shënohet me llak uji • Ruani materialin e ndërtimit në një vend të përshtatshëm dhe të mbuluar për të zvogëluar pluhurin • Të mbulohet automjetet për të shmangur pluhurin			
--	--	---	--	--	--

		• Kufizimi i shpejtësisë së automjeteve të transportit në vendin e ndërtimit • Rrugët të pastrohen rregullisht • Vendosja e stokeve të materialeve të ndërtimit jashtë sistemeve të kullimit dhe vendeve të prekshme nga erozioni • Të gjitha automjetet e transportit përdorin lëndë djegëse nga burimet zyrtare (stacionet e licencuara të benzinës) • Përdorimi i pajisjeve të përshtatshme për uljen e zhurmës • Për shkak se vendi i ndërtimit është jashtë zonës urbane, niveli i zhurmës nuk duhet të kalojë 70dB gjatë ditës dhe 45 dB gjatë natës; • Aktivitetet e ndërtimit janë të ndaluara gjatë mbrëmjes, aktivitetet e ndërtimit në vend duhet të kufizohen nga ora 7.00 deri në 19:00, • Në përputhje me Bordet e Informacionit mbeturinat do të hidhen në përputhje me sigurinë e materialit.			
--	--	--	--	--	--

Plani i menaxhimit të mjedisit jetësorë për nën-projektin "Vlerësimi Ekonomik i ofertës së turizmit kulturor dhe alternativ i Kullat e Mbretit në Destinacionin e Turizmit Strumica"

Të gjitha aktivitetet	Siguria e këmbësorëve	- Vendosja e shenjave për punë ndërtimore, të dukshme për të gjithë këmbësorët - Qasja e ndaluar të personave të paautorizuar në vendin e ndërtimit - Mbulimi dhe shënimi i vrimave dhe kanaleve në vendin e instalimit elektrik.	Personeli Komunal Mbikëqyrës i Ofertuesit të Kontraktuesit (Inspektori Komunal)	Gjatë zbatimit të veprimtarisë	
Të gjitha aktivitetet	Menaxhimi i tokës dhe ujit	- Parandaloni derdhjen e materialit të rrezikshëm nga kontejnerët (sistemi i detyrueshëm i mjeteve sekondare), pajisjet e performancës dhe automjetet e transportit (kërkohet mirëmbajtje dhe kontroll i rregullt), Pajisjet dhe automjetet mund të parkohen vetëm në sipërfaqe asfalti ose betoni. - Në rast të derdhjes, toka ose uji i ndotur duhet të mblidhen dhe trajtohen si mbeturina të rrezikshme. - Kërkohet instalimi i pajisjeve sanitare të përshtatshme për punëtorët Uji i përdorur për ndërtim dhe qëllime të tjera (kanalizimet) duhet të nxirret nga rezervuarët e furnizimit me ujë.	Personeli Komunal Mbikëqyrës i Ofertuesit të Kontraktuesit (Inspektori Komunal)	Gjatë zbatimit të veprimtarisë	

Të gjitha aktivitetet	Parandalimi i dëmtimeve	- Menaxhimi me pajisjet dhe makineritë dhe qarkullimi të shënohet qartë - Të gjitha aksidentet që duhet të regjistrohen - Procedurat në rast aksidentesh do të kryhen në vendin e ndërtimit	Personeli Komunal Mbikëqyrës i Ofertuesit të Kontraktuesit (Inspektori)	Gjatë zbatimit të veprimtarisë	
1. 3.1.3 и 5.1.5 vendosjen mbishkrim në objekte	Rreziqet e sigurisë (Mbetjet e Mbishkrimeve të Ndërtimit)	- Tabela e informacionit me një shenjë në ndërtesë duhet të vendoset në hyrje të ndërtesës - Në rast të mbetjeve të mbishkrimit, ajo duhet të pastrohet dhe të vendoset në një enë të veçantë	Personeli Komunal Mbikëqyrës i Ofertuesit të Kontraktuesit (Inspektori)	Gjatë zbatimit të veprimtarisë	
2. Punët ndërtimore, 5.1.1, 5.1.2, 5.1.3, 5.1.4, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4, 5.2.5 и 5.2.6	- Vendndodhja e vendit të ndërtimit - Lëndim i mundshëm për njerëzit dhe përdoruesit e objektit nga aktivitetet e ndërtimit	- Tabela • Informacion etiketuar "Punë ndërtimore- ndalohet hyrja" në vendin e ndërtimit - Rindërtimin e kalldrëmit gjatë ditëve jo të punës ose në një frekuencë të zvogëluar të njerëzve;	Personeli Komunal Mbikëqyrës i Ofertuesit të Kontraktuesit (Inspektori Komunal)		
- Faza operative - Nuk priten rreziqe për mjedisin jetësorë - Ndikim i pritshëm pozitiv në aspektet sociale - Vendosja e shenjave prej druri mbi objektet - Pritet përmirësimi i pamjes së Kullat e mbretit - Efekti vizual do të jetë autentik					

8.1 Plani i Monitorimit - Komuna e Strumicës

Faza e ndërtimit					
Cili	Ku	Si	Kur	Nga kush	Cila është
Parametri që duhet të monitorohet?	Duhet të ndiqet ky parametër?	Duhet të monitorohet ky parametër (çfarë duhet të matet dhe si)?	Duhet të ndiqet ky parametër (koha dhe frekuenca)?	Duhet të ndiqet ky parametër - (Përgjegjësia)?	kostoja e lidhur me monitorimin?
Të gjitha lejet, mendimet dhe vendimet e nevojshme për t'u marrë para fillimit të punimeve në ndërtim. Inspektorët përkatës dhe institucionet përgjegjëse duhet informuar para fillimit të punimeve të ndërtimit	Kantier ndërtimi	Inspektimi vizual i dokumentacionit	Në fillim të punëve ndërtimore (dita e pare)	Kontraktuesi - Ofertuesi / Mbikëqyrja / Staf i komunal (Inspektori Komunal dhe për mbrojtjen mjedisit)	Parashihet në buxhet
Zbatimi i rregulloreve dhe masave për sigurinë dhe shëndetin në punë	Rreth kantierit të ndërtimit	Inspektimi vizual Zona e ndërtimit është e shënuar dhe e siguruar Tabela informacioni është vendosur në një vend të ndërtimit Vendosja e një shenje për ngadalësim	Do ditë pune gjatë aktiviteteve të projektit	Kontraktuesi - Ofertuesi / Mbikëqyrja / Staf i komunal (Inspektori Komunal dhe për mbrojtjen mjedisit)	Parashihet në buxhet
Masat e Shëndetit dhe Sigurisë në Punë (OH&S) që zbatohen për punëtorët e ndërtimit të kantierit	Në vendndodhje	Inspektimi vizual Substancat e rrezikshme ruhen në një Kontroll Visual	Do ditë pune gjatë aktiviteteve të projektit	Kontraktuesi - Ofertuesi	Parashihet në buxhet

		Zona e ndërtimit është e shënuar dhe e siguruar Tabela informacioni është vendosur në vend të ndërtimit Një shenjë ngadalësimi është vendosur të paktën 15 metra larg vendit të ndërtimit		/ Mbikëqyrja / Stafi komunal (Inspektori Komunal dhe për mbrojtjen mjedisit)	
Menaxhimi i mbeturinave Përzgjedhja fillestare dhe klasifikimi i mbetjeve të krijuara (mbeturinat komunale, mbeturinat inerte - mbeturinat e ndërtimit, mbeturinat e rrezikshme) në vend ndërtimi	Në vendndodhje	Kontrolli i dokumentacionit - identifikimi i llojit të mbeturinave sipas listës së mbeturinave të RM Ndalohet hedhja e mbeturinave në rrethin Magazinimi i përkohshëm i mbeturinave të rrezikshme ose substancave toksike është në kontejnerë të sigurt me etiketa të përmbajtjes së detajuar, përmban informacione për menaxhimin.	Rregullisht në fillim dhe të paktën një herë në muaj gjatë punëve ndërtimore	Kontraktuesi - Ofertuesi / Mbikëqyrja / Stafi komunal (Inspektori Komunal dhe për mbrojtjen mjedisit)	Parashihet në buxhet
Mbrojtja e ajrit. Vendi i ndërtimit, rrugët e transportit dhe materialet duhet të spërkatën në ditë të thata dhe me erë. Materiali ndërtimor duhet të ruhet në zona të përshtatshme dhe të mbuluara për të zvogëluar pluhurin Mbuloni me një pëlhurë mbrojtëse gjatë transportit Kufiri i shpejtësisë për automjetet në vendin e ndërtimit Shtresa e sipërme e tokës dhe furnizimet duhet të ruhen veçmas. Mbroni ato me gardhe speciale në rast të erës.	Në dhe përreth vendit të ndërtimit	Monitorimi dhe inspektimi vizual i transportit, vendndodhjes së depozitimit, spërkatjes së rrugëve hyrëse.	Çdo ditë pune gjatë aktiviteteve të projektit	Kontraktuesi - Ofertuesi / Mbikëqyrja / Stafi komunal (Inspektori Komunal dhe për mbrojtjen mjedisit)	Parashihet në buxhet

Sigurohuni që të gjitha automjetet e transportit të pajisen me pajisje të përshtatshme për kontrollin e emetimit të gazit, të mirëmbajtura dhe të dëshmuara rregullisht Sigurohuni që të gjitha automjetet e transportit të përdorin karburant nga burimet zyrtare (stacionet e licencuara të gazit)					
Raporti vjetor për transportin dhe depozimin e mbeturinave	Administrimi në vend i Pushtetit Lokal	Pasqyrë e dokumentacionit / identifikimit të mbeturinave	Pas përmbushjes së detyrës së grumbullimit, transportit, depozitimit të përkohshëm dhe depozitimit përfundimtar të llojeve të ndryshme të mbeturinave	Komuna e Strumicës, Njësia e zbatimit të projektit LFRP	Parashihet në buxhet
Mbrojtja e tokës dhe ujit	Në dhe përreth vendit të ndërtimit	Monitorimi dhe inspektimi vizual i transportit, vendndodhjes së depozitimit, spërkatjes së rrugëve hyrëse.	Çdo ditë pune gjatë aktiviteteve të projektit	Kontraktuesi - Ofertuesi / Mbikëqyrja / Stafi komunal (Inspektori Komunal dhe për mbrojtjen mjedisit)	Parashihet në buxhet

Siguria e këmbësorëve	Në dhe përreth vendit të ndërtimit	Zona e ndërtimit është e shënuar dhe e siguruar Tabela informacioni është vendosur në vend të ndërtimit Një shenjë ngadalësimi është vendosur të paktën 15 metra larg vendit të ndërtimit	Çdo ditë pune gjatë aktiviteve të projektit	Kontraktuesi - Ofertuesi / Mbikëqyrja / Stafi komunal (Inspektori Komunal dhe për mbrojtjen mjedisit)	Parashihet në buxhet
Mbrojtja e zhurmës Për shkak se është jashtë zonës urbane, niveli i zhurmës nuk duhet të kalojë 70 dB gjatë ditës dhe 45 dB gjatë natës; Aktivitetet e ndërtimit janë të ndaluara gjatë mbrëmjes, aktivitetet e ndërtimit në vend duhet të kufizohen nga ora 7.00 deri në 19:00, Pajisjet mekanike duhet të mirëmbahen në mënyrë efikase.	Në dhe përreth vendit të ndërtimit	Monitorimi vizual dhe inspektimi i transportit	Çdo ditë pune gjatë aktiviteve të projektit	Kontraktuesi - Ofertuesi / Mbikëqyrja / Stafi komunal (Inspektori Komunal dhe për mbrojtjen mjedisit)	Parashihet në buxhet

ANEKSET

VIZATIME TEKNIKE

Plani i menaxhimit të njedisit jetësorë për nën-projektin "Vlerësimi Ekonomik i ofertës së Turizmit Kulturor dhe Alternativ i Ku Mbretit në Destinacionin e Turizmit në Strumicë"

rindërtimit të pjesshëm në rampën në Lokalitetin Arkeologjik në Strumicë.

Република Северна Македонија
Министерство за култура
УПРАВА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

ДО
ОПШТИНА СТРУМИЦА
ул. „Сандо Масев“ бр.1
2400 Струмица

УПБр. 08-892
15.11.2019 година
Скопје

Предмет: Доставување Конзерваторско одобрение

Во прилог на ова писмо ви го доставуваме Конзерваторско одобрение за Анекс 2 на Основен проект за конзервација, реставрација и делумна реконструкција на бедемите во археолошкиот локалитет Цареви Кули во Струмица и еден (1) заверен проект.

Со почит,

Директор,
Ацо Костиов

Прилог: Конзерваторско одобрение и еден (1) заверени проекти

5 Управа за заштита на културното наследство

Ул. „Павел Шатев“ бр. 3, Скопје. П.Факс 220
contact@uzkn.gov.mk

+389 2 5517 700
www.uzkn.gov.mk

Република Северна Македонија

Министерство за култура

УПРАВА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

УПБр. 08-892
15.11.2019 година
Скопје

УПРАВАТА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО, орган во состав на Министерството за култура со својство на правно лице, врз основа на член 87 од Законот за заштита на културното наследство („Службен весник на Република Македонија“ бр.20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 39/16 и 11/18), по барање на Општина Струмица (бр. 23-136/17 од 13.11.2019 год.) издава,

КОНЗЕРВАТОРСКО ОДОБРЕНИЕ

за Анекс 2 на одобрениот проект за конзервација, реставрација и делумна реконструкција на бедемите во археолошкиот локалитет Цареви Кули во Струмица

1. На Општина Струмица, се издава конзерваторско одобрение за реализација на Анекс 2 за конзервација, реставрација и делумна реконструкција на бедемите во археолошкиот локалитет Цареви Кули во Струмица, изработен од страна на „Универзал градба“ – Струмица (тех.бр. 02/178 од 10.2019 год.), а во согласност со одобрениот Основен проект за конзервација, реставрација и делумна реконструкција на бедемите во археолошкиот локалитет Цареви Кули во Струмица, изработен од НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј – Струмица (12-217/1 од 07.04.2018 год.);

2. Работите од ст.1 од диспозитивот на ова одобрение да се завршат не подолго од десет (10) години во рамките на обезбедените средства, во соработка со НУ Завод и Музеј – Струмица;

3. Ова Конзерваторско одобрение престанува да важи доколку инвеститорот не почне со изградба во рок од две (2) години од денот кога одобрението согласно со прописите за градење станало правосилно.

Република Северна Македонија

Министерство за култура

УПРАВА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

4. Работите да се изведуваат под конзерваторски надзор на овластен архитект конзерватор назначен од НУ Завод и Музеј- Струмица;

5. Работите да се изведуваат под археолошки надзор на овластен археолог назначен од НУ Завод и Музеј- Струмица;

6. Се укажува дека согласно член 87, став 10 од Законот за заштита на културното наследство за работите од точка 1 од диспозитивот на ова одобрение, потребно е да се обезбеди и одобрение согласно со прописите за градење;

7. За точниот термин на отпочнување на работите задолжително е да се известат **Управата за заштита на културното наследство и НУ Завод и Музеј – Струмица**;

8. Конзерваторско одобрение донесено од страна на Управата за заштита на културното наследство (УП бр. 08-917 од 08.11.2017 год) е во сила.

Образложение

До Управата за заштита на културното наследство **Општина Струмица**, поднесе барање за добивање конзерваторско одобрение за **Анекс 2 на одобрениот проект за конзервација, реставрација и делумна реконструкција на бедемите во археолошкиот локалитет Цареви Кули во Струмица**.

Кон барањето подносителите приложија докази дека се исполнети потребните услови за добивање конзерваторско одобрение, предвидени во член 87 од Законот за заштита на културното наследство, и тоа:

1. Анекс 2 на Основен проект за конзервација, реставрација и делумна реконструкција на бедемите во археолошкиот локалитет **Цареви Кули во Струмица**, изработен од страна на „Универзал градба“ – Струмица (тех.бр. 02/178 од 10.2019 год.), а во согласност со одобрениот Основен проект за конзервација, реставрација и делумна

Република Северна Македонија

Министерство за култура

УПРАВА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

реконструкција на бедемите во археолошкиот локалитет Цареви Кули во Струмица, изработен од НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј – Струмица (12-217/1 од 07.04.2018 год.);

2. Позитивен Извештај (бр. 09-179/21 од 13.11.2019 год.) од извршена стручна контрола на конзерваторски проект од комисија назначена од НУ Завод и Музеј – Струмица со Решение бр.09-179/20 од 12.11.2019 год.

3. Елаборат за геомеханички истражувања и испитувања на дел од теренот кај тврдината цареви кули – Струмица од страна на Градежен Факултет Скопје (бр. 12-10/490-2 од 30.09.2019 год.);

4. Мислење од ИЗИИС за проектираниот степен на механичка отпорност, стабилност и сеизмичка заштита на градбата (бр. 0807-2086/3 од 07.11.2019 год.);

5. Завршен ревидентски Извештај за Анекс 2 на Основен проект за конзервација, реставрација и делумна реконструкција на бедемите во археолошкиот локалитет Цареви Кули во Струмица од страна на „Инком Инженеринг“, ДООЕЛ, Скопје (23/19 од 10.2019 год.);

6. Извештај од извршен конзерваторски надзор на изведување на работи на непосредна заштита, конзервација, реставрација и делумна реконструкција на тврдината „Цареви кули“ – Струмица, фаза 2 во рамките на меѓународниот проект за меѓугранична соработка помеѓу Општина Струмица и Општина Кукуш – Р.Грција изготвен од овластениот архитект конзерватор Александар Цицимов (бр. 03-547/1 од 29.10.2017 год.).

7. Завршен извештај за извршени конзерваторско-градежни интервенции на дел од тврдината Цареви кули во струмица во период од 2014-2015 год. од страна на ДПТУ „Универзал градба“, Струмица (тех. бр. 07/25-1 од 24.03.2019 год.)

По проучувањето на документацијата приложена кон барањето, Управата за заштита на културното наследство констатира дека барањето е

Република Северна Македонија

Министерство за култура

УПРАВА ЗА ЗАШТИТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

основано и условите во смисла на чл. 87 од Законот за заштита на културното наследство и член 3 од Правилникот за конзерваторски проекти се исполнети.

Управата од аспект на културното наследство, ова одобрение го издава во согласност со **Позитивен Извештај (бр. 09-179/21 од 13.11.2019 год.)** од извршена стручна контрола на конзерваторски проект од комисија назначена од **НУ Завод и Музеј – Струмица** со Решение бр.09-179/20 од 12.11.2019 год., Мислење од ИЗИИС за проектираниот степен на механичка отпорност, стабилност и сеизмичка заштита на градбата (бр. 0807-2086/3 од 07.11.2019 год.), како и Завршен ревидентски Извештај за Анекс 2 на Основен проект за конзервација, реставрација и делумна реконструкција на бедемите во археолошкиот локалитет Цареви Кули во Струмица од страна на „Инком Инженеринг“, ДООЕЛ, Скопје (23/19 од 10.2019 год.). Врз основа на горенаведената документација проектното решение е во согласност со физичката состојба и вредностите на заштитеното добро и работите може да се изведат според приложениот проект.

Поради наведеното е одлучено како во диспозитивот на одобрението.

ПРАВНА ПОУКА: Против овој акт може да се изјави жалба во рок од 15 дена до Државна комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Изработил: д.и.а Б Кузманоска
Изработил/Одобрил: м-р Б. Јовановска

Доставено до:
- Општина Струмица
- НУ Завод и Музеј – Струмица
- архива
- Досие
- Одделение за инспекциски надзор

ANNEX 2 Opinion from Ministry of Environment and Physical Planning

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Архивски број: 11- 4547/2

Дата: 27. 09. 2018

ДО : ОПШТИНА СТРУМИЦА
Ул. Сандо Масев бр.1
2400 Струмица

ПРЕДМЕТ : Доставување на Мислење

ВАШ БРОЈ: Ваш број 28-101/7 од 30.07.2018 година

Почитувани,

Во прилог на овој допис Ви доставуваме Мислење со број 11-4547/2, по Ваше известување за намера за изведување на проектот: Економска валоризација и алтернативна туристичка понуда на Цареви Кули во туристичка дестинација Струмица, општина Струмица, за потребите на инвеститорот општина Струмица.

Со почит,

МИНИСТЕР
Sadulla Duraki

Изготвил: Сашо Илиќ
Контролирал: Александар Петковски
Согласен: Билјана Петковска
Одобрил: Директор на управа за животна средина
Xhezmi Salliu

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно
планирање

Бул "Тоце Делчев" бр.18,
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс. (02) 3220 165
Е-пошта:
infoeko@moepp.gov.mk
Сайт: www.moepp.gov.mk

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Архивски број: 11- 4547/2

Дата: 27. 09. 2018

Почитувани,

Во врска со вашето Известување за намера со број 11-4547/1 од 01.09.2018 година, кое се однесува за изведување на проектот: Економска валоризација и алтернативна туристичка понуда на Цареви Кули во туристичка дестинација Струмица, општина Струмица, за потребите на инвеститорот општина Струмица, Управата за животна средина при Министерството за животна средина и просторно планирање Ви го доставува следното:

МИСЛЕЊЕ

Согласно Законот за животна средина (Службен весник на Република Македонија бр.53/2005, 81/2005, 24/2007, 159/2008, 83/2009, 48/2010, 124/2010, 51/2011, 123/2012, 93/2013, 42/2014, 44/2015 129/2015 и 39/2016), и Уредбата за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина (Службен весник на Република Македонија бр. 74/2005, 109/2009 и 202/2016), Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува Елаборат, а за чие одобрување е надлежен органот за вршење на стручни работи од областа на животната средина (Службен весник на Република Македонија бр.36/2012) и Уредбата за дејностите и активностите за кои задолжително се изработува елаборат, а за чие одобрување е надлежен градоначалникот на општината, градоначалникот на градот Скопје и градоначалникот на општините во градот Скопје (Службен весник на Република Македонија бр.32/2012), за горенаведениот проект не треба да се изготвува Елаборат за заштита на животна средина и не треба да се води постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина.

Со почит,

Директор на
Управа за животна средина
Xhezmi Saliu

Изработил: Сашо Илиќ
Контролирал: Александар Петковски
Согласен: Билјана Петкоска

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно
планирање

Бул. "Гоце Делчев" бр.18,
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс: (02) 3220 165
Е-пошта:
infoeko@moepp.gov.mk
Сајт: www.moepp.gov.mk

ANNEX 3 Decision for usage of landfill Dobrashinci

Бре основа на член 15 и 16 од Законот за експропријација ("Сл.
весник на СРМ" бр.47/73 год.) и член 254 став 1 точка 1 од Ста-
тутот на Општина Струмица на седници на Соборот на месните
заедници одржана на 27.05.1983 година и Соборот на здружен
труд одржана на 31.05.1983 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е
ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОПШТИ ИНТЕРЕС

1. Се утврдува предлогот на РО "Комуналец" Струмица
под бр.03-2787 од 13.12.1982 година и се утврдува дека е од
општи интерес изградбата на депонија за отпадници во атарот на
с.Добрашинци.

2.Депонијата опфаќа: дел од КП бр.1 во површина од
77.500 м²; КП бр.258 во површина од 8.503 м²; КП бр.259/1 во
површина од 3.676 м²; КП бр.259/2 во површина од 3.353 м²; КП бр.260
во површина од 7.219 м²; КП бр.261 во површина од 6.664 м²; КП
бр.262 во површина од 11.000 м² сите во КО Добрашинци со вкуп-
на површина од 117.915 м², а со следните мери и граници:

- од север до КП бр.1 во прелом:
 - прв прелом во должина од 62,00 м.
 - втори прелом во должина од 46,00 м.
 - трет прелом во должина од 86,00 м.
 - четврт прелом во должина од 49,00 м.
 - пет прелом во должина од 41,50 м.
 - шест прелом во должина од 50,00 м.
 - седми прелом во должина од 34,00 м.
 - осми прелом во должина од 26,00 м.
 - девети прелом во должина од 31,00 м.
 - десети прелом во должина од 48,00 м.
- од исток до КП бр.1 во должина од .. 23,00 м.
- од југ во прелом:
 - прв прелом во должина од 228,00 м.
 - втори прелом во должина од 50,00 м.
 - трети прелом во должина од 53,00 м.
- од запад до ЗК-ви површини во прелом:
 - прв прелом во должина од 50,00 м.
 - втори прелом во должина од 41,00 м.
 - трети прелом во должина од 41,00 м.
 - четврти прелом во должина од 55,00 м.
 - пети прелом во должина од 54,00 м.

3.Ова решение влегува во сила осмиот ден по објаву-
вањето во "Сл.гласник на Општина Струмица".

Бр.02-388/1
1.06.1983 год.
О П Ш Т И Н А

СОБРАНИЕ НА ОПШТИНА СТРУМИЦА
Претседател,
Дипјана Маркова-Куцулова

СОБОР НА ЗДРУЖЕН ТРУД СОБОР НА МЕСНИ ЗАЕДНИЦИ
Претседател, Претседател,
Костаки Стамболиев Стојан Томе Зинбаков